

Alkotmánybíróság

A Fővárosi Törvényszék,
mint elsőfokú bíróság útján
1055 Budapest, Markó u. 27

Ügyszám: IV/1199-2/2019

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 1 9 9 - 3 / 2019	
Érkezett: 2019 AUG 30.	
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 0 db	<i>ju</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, [REDACTED], indítványozó, jogi képviselőm korábbi meghatalmazással igazolt Dr. Benke Barnabás Ügyvédi Iroda ([REDACTED]) útján az Alkotmánybíróság fenti ügyszámú felhívására hivatkozással, a korábban benyújtott indítványom helyébe lépő alábbi, hiánypótlással egybefoglalt

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

A tisztelt Alkotmánybíróságot, arra kérem, hogy elsődlegesen állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.897/2018/9/II. számú és a Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10. számú ítéletei alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg. Másodlagosan arra kérem, hogy amennyiben a Fővárosi Ítéltábla ítélete megsemmisítését elutasítja, úgy a Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10 számú ítéletének alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg. Harmadlagosan pedig arra kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.897/2018/9/II. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg. Kérem továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogom sérelmét az eljárás egészének figyelembevételével is állapítsa meg. Kérem továbbá, hogy állapítsa meg, hogy a iii) [54]-[61] alatti előterjesztésem Abtv. 29. szerinti alapvető alapjogi kérdésnek való minősíthetőségét, és indítványom erre való tekintettel is történő befogadását.

A hiánypótlási felhívást 2019. július 29-én vette kézhez a Dr. Benke Barnabás Ügyvédi Iroda, benyújtási határidő ez alapján 2019. augusztus 28, így a hiánypótlással egybeépített indítvány az előírt 30 napos határidőn belül került benyújtásra.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:**1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei****a) A pertörténet és a tényállás ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése**

Az alkotmányjogi panasszal támadott döntések: a Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10. számú, indítványozó keresetét elutasító ítélete (A_01), és a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.897/2018/9/II. számú, az elsőfokú döntést helybenhagyó jogerős ítélete (A_03).

Ebben az eljárásban a következő ítéletek kerültek a fentieket megelőzően meghozatalra: Fővárosi Törvényszék 24.P.909/2013/43. számú 2015. november 18. keltű elsőfokú, a kereset időelőttiisége miatti

permegszüntető végzése (A_04), melyet a Fővárosi Ítéltábla 5.Pkf.25.434/2016/3. számú 2016. április 26. keltű végzésével (A_05) hatályon kívül helyezett, a Fővárosi Törvényszék 24.P.22.625/2016/6. számú, 2016. október 19. keltű, felperes keresetének részben helyt adó ítélete (A_06), melyet a Fővárosi Ítéltábla Pf.21.450/2016/3/II. számú 2017. február 23. keltű végzésével (A_07) hatályon kívül helyezett, mely végzés ellen felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelmét a Kúria Pfv.IV.21.190/2017/2. számú végzésével (A_08) hivatalból elutasította.

- [01] Indítványozó a Ptk. 349. §-ára és 339. § (1) bekezdésére alapított keresetével 9.200.000 forint és ennek az ítélet jogerőre emelkedésétől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatait, valamint 2014. január 1-jétől havi 70.000 forint és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni a Budapest Főváros Kormányhivatala alperest. Keresete ténybeli alapja az volt, hogy egy 1993. január 18-i tehermentesnek jelölt, jelzálogjogra vonatkozó széljegyet nem tartalmazó tulajdoni lap másolat alapján megvásárolta a tulajdoni lapon [REDACTED] széljegyszám alatti, „[REDACTED]” szöveggel hivatkozott eladótól, a [REDACTED] a továbbiakban: perbeli) üzlethelyiséget, amelyre a tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét megelőző rangsorban a földhivatal később két jelzálogjogot is bejegyzett a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt., továbbá az OTP Pest-Buda Igazgatóság Vállalkozási Iroda javára. A tulajdonjogát 2010. évben csak az ingatlan 1/2 részére jegyezték be, azt is jelzálogjogokkal terhelten, a másik 1/2 részre kérelmét elutasították azzal az indokkal, hogy azon 1/2 résznek az eladó nem tulajdonosa, mely ellentétben állt a tulajdoni lapon szerepelt, az eladó 1/1-es tulajdonjogának. Az társasházzá alakítására és albetétesítésére 1999. június 23. napján meghozott bejegyző határozattal került sor, amely alapján az ingatlan a [REDACTED] ílt felvételre.
- [02] Az alkotmányjogi panasz alapját képező kártérítési ügy rendkívül egyszerű. A perbeli üzlethelyiség megvásárlása során, az eladó az ingatlant terhelő jelzálogokat eltagadó jogellenes magatartása, és a földhivatal által az ingatlan tehermentességét megerősítő, a jelzálogterheket nem feltüntető tulajdoni lap kiadása valamint az eladó 1/1 tulajdonjoga feltüntetése indítványozó számára azt eredményezte, hogy az általa, a megvásárlásától zavartalanul használt ingatlanra vonatkozó bejegyzési kérelme - 2011. évben történt - elintézése során alperes 1/2 részre elutasította tulajdonjoga bejegyzését, míg a másik 1/2 részre pedig két - az ingatlan értékét többszörösen meghaladó, az eladót és társát terhelő - jelzálogjoggal terhelten jegyezte be. Az 1/2 rész be nem jegyzésének oka is a jelzálogbejegyzésekhez függ, mivel az eladó és korábbi üzlettársa - a felvett kölcsönök egyetemleges adósai - között kötött adásvételi szerződés bejegyzését alperes, a bank által korábban kért elidegenítési tilalom bejegyzésének megtagadásával nem konform hivatkozással, a jelzálogjogosultak beleegyező engedélye hiánya miatt elutasította. Emiatt az 1/1 tulajdonrészre vonatkozó szerződéssel csak az eredetileg az eladó tulajdonjogát képező 1/2 részre teljesítette alperes az indítványozó tulajdonjoga bejegyzését, ugyanolyan jogi helyzetben, mint az eladó és adóstársa közötti szerződés esetében, csak ellenkező módon.
- [03] Vagyoni viszonyokban kifejezve ez azt jelentette, hogy indítványozó ingatlan 1/1 arányú, azaz teljes értékű és korlátlan rendelkezésű megszerzése helyett csak egy 1/2 részre szerzett tulajdonjogot, azt is a tényleges forgalmi értékét meghaladó két jelzálogokkal terhelten. Vagyonvesztése külön bizonyítás nélkül megtörtént, mértéke pedig 1) a meg nem szerzett ingatlanfél forgalmi értéke, plusz 2) az 1) összege (1/2 rész forgalmi értéke) és a jelzálogjog miatti értékcsökkenés figyelembevételével számított maradvány érték különbsége. Közismert tényként állapítható meg, hogy egy ingatlan, az értékét többszörösen meghaladó terhekkal számított, végrehajtási eljárás alatt álló értéke nulla vagy maximum egy jelképes 1 Ft-nyi összeg lehet, így az indítványozó vagyonvesztése gyakorlatilag mindkét ingatlanfél

esetében azonosnak tekintendő, azaz összességében az ingatlan 1/1-ként számított, teljes forgalmi értéke. Mindez pedig együttesen indítványozó károsult káraként jelenik meg.

- [04] Az sem vitatható, hogy ez az állapot a 2011. évi bejegyzésekkel következett be, mivel a károkozás és a kár bekövetkezés időpontja elvált. A kára az eladó és a földhivatal közös károkozó magatartása eredményeképp az 1/2 ingatlanrész bejegyzése elutasításakor, illetve a másik 1/2 rész jelzálog terhekkel történt bejegyzésekor következett be, károkozók felelőssége egyetemleges. Ezt az időelőttiesség megállapítása miatti elsőfokú 24.P.909/2013/43. számú végzést (A_04), hatályon kívül helyező másodfokú 5.Pkf.25.434/2016/3. számú végzés (A_05), is megállapította. A kár elhárítása a károsult számára rendelkezésre álló rendes jogorvoslat igénybevételével fel sem merülhet, mivel a per iratai között elfekvő tulajdoni lap másolatok szerint a jelzálogok egészen 2000. évig nem voltak feltüntetve.
- [05] Az sem igényel bizonyítást indítványozó nyilatkozata alapján, hogyha tud a jelzálogokról, nem veszi meg az ingatlant, továbbá, hogy nemcsak az eladó, de alperes magatartása is jogellenes (minden károkozás jogellenes). Egyértelmű továbbá, hogy egyetemes felelősségük alapján a Budapest Főváros Kormányhivatala alperes/károkozóval szemben indított kártérítési perben alperes károkozó jogsértő magatartás alóli kimentése csak formális lehetőség, a tehermentes tulajdoni lapok éveken keresztül kiadott sorozata olyan meggyőző bizonyíték, hogy velük szemben a bizonyítás nem lehetséges.
- [06] Indítványozó álláspontja szerint, fenti külön bizonyítást nem igénylő közismert tényeknek tekinthető tényállás alapján, melyek a kártérítési felelősség konjunktív feltételei teljesülését jelentik, a bíróság automatikusan, további vizsgálat és mérlegelés nélkül meg kell állapítsa a károkozó alperes kártérítési felelősségét.
- [07] Az elsőfokú bíróság 24.P.22.625/2016/6. számú ítéletével (A_07) az ingatlan meg nem szerzett 1/2 részét illetően megállapította a konjunktív feltételek teljesülését, a kereset jogalapját, a kár összegét azonban a felperes által kért ítélethozatalkori forgalmi érték helyett az ingatlanrész 14 évvel korábbi vásárláskori vételára alapján számított késedelmi kamatokkal növelt összegben határozta meg, míg a jelzálogokkal bejegyzett 1/2 részét illetően a keresetet károsodás hiánya miatt elutasította.
- [08] Indítványozó a jogalapot illető döntést nem fellebbezte, kérte a másodfokú bíróságot, hogy annak alapján hozzon közbenső ítéletet, az ítélet többi részének megváltoztatását kérte a másodfokú bíróságtól. Alperes nem nyújtott be fellebbezést, így joggal remélhette, hogy a jogalapbeli döntés alapján az eljárás gyorsan befejeződhet.
- [09] A Fővárosi Ítéltábla azonban nem az indítványozó által kért módon, hanem rá kifejezetten hátrányosan, a, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül, a Pp. 215. §-ában foglaltak megsértése okán helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet. Indítványozó álláspontja szerint ezzel kivívóan durván beavatkozott alperes érdekében az eljárásba, mivel jogsértő módon megakadályozta az elsőfokú bíróság által megállapított, a meg nem szerzett 1/2 részre vonatkozóan a jogalap jogerőre emelkedését, amely valójában nem volt elkülöníthető a másik ingatlanfélről, azaz a teljes ingatlannal kapcsolatos bekövetkezett kártól.
- [10] A Fővárosi Ítéltábla, a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezéséhez saját maga által kreált egy, az indítványozó keresetében szereplőével távoli kapcsolatban sem álló, zavaros, érthetetlen szövegű keresetet, és azt adta indítványozó szájába. Ezután pedig a másodfokú bíróság a saját maga által kitalált, kreált, és az indítványozóéknak tulajdonított keresetet minősítette lesújtóan: *„...felperes elbírálni kért keresete a ténybeli alap, a kár jellege, az okozati összefüggés tekintetében el-*

lentmondásos, értelmezhetetlen, ezáltal nem alkalmas az elbírálásra.”, majd megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem ezt az értelmezhetetlen keresetet bírálta el, hanem indítványozó eredeti keresetét. A kreált kereset az alábbi volt: „Az ingatlan jelenlegi forgalmi értéke és az elmaradt bérleti díj megfizetésére irányuló felperesi igényérvényesítés alapján azt a következtetést lehetett levonni, hogy a felperes a követelését nem az 1/2 tulajdoni hányad megszerzésének hiányára alapozza, hanem arra; hogy az ingatlan értéktelen és már hasznosításra sem alkalmas.” (idézetek a 5.Pf.21.450/2016/3/II. számú 2017. február 23. keltű másodfokú végzés [A_07] 6. oldaláról). A másodfokú bíróság tehát indítványozó keresetét, amely egy átlagos képességű középiskolás által is megállapítható kárral szemben: „megvettem, kifizettem, de nem kaptam meg, kérek akkora összeget, hogy ma egy ugyanilyet tudjak venni, mert ez a károm” azt állítja indokolás, és oldalszámmal megjelölt hivatkozás nélkül, megalapozatlanul, hogy indítványozó önmaga ellenségeként a primitíven egyszerű kárát, egy valóban értelmetlen, de általa bizonyíthatóan soha, sehol nem állított zavaros érthetetlen szövegűre cserélte le. A másodfokú bíróság így nyitott maga számára lehetőséget felperes keresete későbbi elutasítására, nem engedve a kártérítési kereset jogalapjának jogerőre emelkedését. Indítványozó álláspontja szerint keresete jogalapja nem változott, a kár összegét, mértékét változtatta, mely teljesen független a kártérítési felelősség jogalapjától.

- [11] A Fővárosi Ítéltábla a kereset elbírálásra alkalmatlanságát megállapító érvelése, egyes állításai mögött, vagy semmiféle, vagy a jogszabály félreértelmezésén alapuló teljesen téves felfogás áll. A kár ténybeli alapja indítványozó vagyonszerzése, mely részben az ingatlanfél meg nem szerzéséből, másrészt a másik részét terhelő jelzálogok miatt értékcsökkenéséből, valamint az elmaradt haszonból és egyéb addicionális költségekből áll, és változatlan volt a teljes eljárás alatt. Az okozati összefüggést az elsőfokú bíróság is megállapította, a kár a károkozók jogsértő magatartása miatt következett be. Ha szabályosan járnak el, a jelzálogok miatt indítványozó nem vásárolja meg az ingatlant. A kár „jellege” tehát a Ptk. 355. §-ban szereplő vagyonszerzés, az elmaradt haszon és az egyéb költségek, megegyezően az indítványozó – bonyolult értelmezést nem igénylő - keresetében szereplővel. Végzése (A_07) szerint (6 oldal 3. bekezdés) az elsőfokú bíróság túlterjedt a kereseti kérelmen, illetve ellenkérelmen, mivel a „Ptk. 355. § (4) bekezdésben foglalt különféle kárigényhez képest a keresetben megjelölttől eltérő típusú kárigényt” bíralt el. Az előbbieket szerint a kereset pontosan fedte a 355. § (4) bekezdésében szereplő megtéríthető vagyoni károkat. Amennyiben a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság ezen bekezdésben megjelölttől eltérő kárt bíralt el, úgy azt meg kellett volna jelölnie, mivel ezen körön kívül csak nem vagyoni károk, személyi sérülést, személyiségi jogok megsértése miatti károk stb. ismer a Ptk., márpedig az elsőfokú bíróság ilyen kárt egészen bizonyosan nem bíralt el. A Fővárosi Ítéltábla hangzatos, jogi megalapozottságot sugalló, de mögötte érdemi jogi, logikai valós ténybeli tartalom nélküli, indítványozó számára rendkívüli kárt okozó (a jogalapbeli döntés közbenső ítélettel történő megállapítása) döntését eredményezte.

- [12] A Fővárosi Ítéltábla ezen – az alperes pernyerése érdekében kreált iratellenes és jogsértő - végzése rendkívüli jogállását, mely szerint végleges és nem fellebbezhető, felhasználta az eljárás folytatására az elsőfokú bíróságnak, az alperes pernyerését biztosító utasításokkal való ellátására. Egyszerű megállapításként állítja azt, hogy az indítványozó és a szerződéses károkozó opciós adásvételi szerződése, mely alapján az ingatlan 1/2 tulajdonjogát alperes/hatóság bejegyezte, mely alapján az ingatlant 1993. óta zavartalanul használja, az nem az ingatlan megvásárlásáról szól, hanem arról, hogy kölcsönt nyújtott, és annak biztosítására opciós jogot alapított. Bármiféle bizonyíték nélkül, légbőlkapottan azt állítja, hogy indítványozó vételi jogát akkor gyakorolta, amikor még nem járt le a kölcsön visszafizetésének határideje. Ennek következményeként az állítja, hogy „A felperes e tényállás mellett azt állíthatná

alappal, hogy nem nyújtott volna kölcsönt, ha tud az ingatlan terheltségéről.”. Ezután azt várta volna el az ingatlan tulajdonosától, aki az ingatlan tényleges értékével mérhető kárt szenvedett, hogy „...elő kellett volna adnia, mennyiben érinti a kölcsön megtérülését, hogy az ingatlan tulajdonjogát 1/1 arányban meg nem szerezte, viszont a teljes ingatlant évekig hasznosította. Ha a hasznosításból a kára megtért, a továbbiakban nem lehet kártérítés iránti igénye.” A másodfokú bíróság ezzel kijelölte az elsőfokú bíróság részére felperes keresete elutasításához vezető utat, előre jelezve azt is, hogy ezen kirívóan jogsértő, megalapozatlan, és általa elfogadhatóan nem indokolt érvelését már bizonyított tényként kezelve, hozza meg döntését. Megállapítása szerint indítványozónak előre kellett volna tudnia arról, hogy a másodfokú bíróság – a kártérítési kereseti kérelmen túlterjeszkedve, a Ptk. 339. és 349. § paragrafusait az Inyvtv. 60. 62. 63. §-sait megsértve, saját kezdeményezésre, a szerződő felek kérelme nélkül – a jövőben rámondással, virtuálisan, kérelem, és a tulajdonjogot törölő határozathozatal nélkül (ha kölcsönszerződés, akkor nincs tulajdonszerzés) meg fogja változtatni 25 éve kötött adásvételi szerződését, kölcsönszerződéssé alakítja, és emiatt a múltban azt kell előadja, hogy *„mennyiben érinti a kölcsön megtérülését, hogy az ingatlan tulajdonjogát 1/1 arányban meg nem szerezte, viszont a teljes ingatlant évekig hasznosította.”* Ez azért a másodfokú bíróságnak is sok volt. Megállapította, hogy indítványozó szerződése vizsgálatára nem jogosult, a kölcsönszerződés megállapíthatóságát elutasított. Mivel így nem lett megvalósítható a másodfokú bíróság által felvetett kölcsönszerződés megtérülés-beszámítás. Kreált helyette egy másik hasonló - az indítványozó keresete elutasítását biztosító – konstrukciót, amelyhez az indítványozó ingatlanból származó jövedelmét minősítette jogcím nélkül beszédettnek, majd ezt számította be a kártérítési követelésbe. Ez logikailag, jogilag, számvitelileg nem sokban különbözött a másodfokú bíróság elméletétől. A lényeg mindkét esetben azonos volt görcsösen ragaszkodni, a bármilyen áron történő alperes/hatóság kártérítési felelőssége alóli kimentéshez.

- [13] A Fővárosi Ítéletábra ezen végzése meghatározó mérföldkő volt az eljárás szempontjából. Egyrészt azért, mert semmit nem foglalkozott a hatályon kívül helyezett ítélettel szembeni fellebbezésben szereplő, az igen jelentős jogi és jogalkalmazási tévedésekkel szembeni előterjesztésekkel, nem foglalt állást azokat illetően, így az elsőfokú bíróság joggal feltételezte, hogy érveléseivel a másodfokú bíróság egyetért. Emiatt azután az új eljárás során az elsőfokú ítéletet, minimális változtatásokkal úgy ismételte meg, hogy a hatályon kívül helyezett ítélet megismert jogsértő megállapításaival szemben indítványozónak alkalma volt felkészült alapos érvelést előterjeszteni. Másrészt a másodfokú bíróság által felvetett kölcsönszerződés teóriával szemben is megfelelő védekezést tudott előterjeszteni.
- [14] Indítványozó a kirívóan egyoldalú jogsértések, számvitelileg és logikailag hibás, összefüggéstelen, egyoldalúan alperes érdeke szerinti, a folytatást befolyásoló utasításai miatt megpróbálkozott a végzés elleni felülvizsgálati kérelemmel, amit a Kúria érdemi vizsgálat nélkül elutasított.
- [15] Mind az elsőfokú ítéletben, mind a másodfokú jogerős ítéletben negatív kontextusban hangzik el, hogy indítványozó bizonytalan volt keresetét illetően, mert a követelése összegét többször változtatta, a bíróságok pedig ennek különböző jogi értelmezését adták. Értelmezésük szerint nem csak a kereset összegét, de keresete ténybeli és jogi alapjait is megváltoztatta. Indítványozónak nem sikerült megértetni, hogy keresete jogi alapja végig változatlan volt: vagyonvesztése, és elmaradt haszna miatti károsodása megtérítése. Ha a bíróságok teljesítették volna kérését a közbenső ítélet meghozatalára, a jogalap és kár mértéke különválasztására, ez bizonyosan jobban érthető lett volna.
- [16] A Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10. számú, indítványozó keresetét elutasító ítéletében (A_01) először döntött a másodfokú bíróság az indítványozó adásvételi szerződését kölcsönszerződésé való minősítéséről és azon utasításáról, hogy döntését ennek mentén hozza meg. Részletesen ele-

mezte a szerződést eredeti tartalma szerint megerősítő érveket tanúvallomásokat, és elutasította a másodfokú bíróság kölcsönszerződés teóriáját, állítását. Ennek okát is megjelölte, álláspontja szerint a kártérítési eljárásban a kárt szenvedett vagyontárgy megszerzésére vonatkozó szerződés vizsgálatára a bíróságnak nincs jogosultsága, ezért a kölcsönszerződés teóriát mellőzte.

- [17] Ezután vizsgálta a Ptk. 349. § és 339. § (1) bekezdése szerinti, a kártérítési felelősség megállapítása szükséges és elégséges – konjunktív – feltételeit, ezeket a 7-10. oldalakon igen alaposan, részletekbe menően elemezte, és megállapította azok maradéktalan teljesülését. Ez ténylegesen a kártérítés jogalapja megállapítása volt, anélkül, hogy a bíróság így kifejezetten kimondta volna, megállapítva alperes kártérítési felelősségét. A bíróság nem ismerte fel, hogy a jogalap szerinti, alperes kártérítési felelőssége megállapítását követően a kártérítés feltételeinek vizsgálatát le kell zárja, az eljárást innen már kizárólag a kártérítés mértéke megállapítása érdekében kell folytatassa.
- [18] Az elsőfokú bíróság ezt követően indokolásában bizonytalanná vált, és az addigi pontos és jogszerű megállapításait felborító módon úgy folytatta, hogy vizsgálnia kell még, hogy „*a közös károkozás eredményeképpen a felperesnek kára keletkezett-e, és ha igen, az pontosan miben áll.*” (10. oldal 1. bekezdés). Miután megállapította alperes kártérítési felelősségét [17], ezután azonnal, a jogalapra vizsgálhatóan, azzal ellentétesen megállapítja, hogy „*Nem állapítható ugyanis meg még a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen sem, hogy a felperesnek a fent kifejtett alperesi jogellenes magatartással okozati összefüggésben bármilyen kára bekövetkezett volna.*” A bíróság indítványozó keresetét elutasító érvelése részben teljesen zavaros, logikailag értelmezhetetlen, a józan észnek ellentmondó következtetéseken alapul, másrészt a kárenyhítéssel, valamint a káronszerzés tilalmával kapcsolatos kirívóan is téves a jogértelmezése. A kereset elutasításához vezető ezen érvelése ugyanis sérti a Ptk. 339. § (1) és 349. § (1) bekezdéseit, melyek értelmezése szerint a közigazgatási jogkörben elkövetett kártérítés konjunktív feltételei megállapítása után nem lehet újra elkezdni, hogy az egyes feltételei „egészen biztosan” teljesültek-e. Ettől a ponttól kezdve, mintha megszületett volna a jogalapbeli döntés, kizárólag a kártérítés módja és összege lehet az eljárás tárgya. Értelmetlen, és kifejezetten a károsulttal szemben egyoldalúan hátrányos tehát a feltételek megállapítása után annak felvetése, hogy „*a felperesnek kára keletkezett-e, és ha igen, az pontosan miben áll.*” Ez kifejezetten a károsult pernyerését akadályozó egyoldalú lépés a kártérítési jogot átlépő károsulttal szembeni kutakodásra, amely jellege szerint kizárólag vele szembeni ellenséges, érdekérvényesítést akadályozó lehet.
- [19] Az elsőfokú bíróság a kereset megalapozatlansága miatti elutasítását, tehát a kártérítési jog határain átlépve, nehezen értelmezhető, félig fogalmazott állításokkal, érdemi indokolás hiánya miatt csak következtetéssel megállapítható módon, a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével hozta meg. Az ítélet egyrészt érthetetlen szövegezése miatt, másrészt a károsulttal szemben, a konjunktív feltételek lezárása olyan általa felróhatóan ítélt kötelezettségek megszegését vagy nem teljesítését hozza fel, amelyeket már a károsult üldözésével egyenlőek. A károsodás számbavételének statikus módszere helyett az indítványozó bevételeinek visszamenőlegesen jogcím nélkülinek minősítése, majd ezen bevételei a kára csökkentésekénti elszámolása, azaz a károkozók javára történő jóváírása olyan logikai és számviteli lehetetlen és értelmetlen érvelés, amely kreálása az indítványozó keresete elutasítása érdekében történt.
- [20] A nehézkes logikai érvelésből az olvasható ki, hogy a károsult keresete elutasítását a károsodása elismerése mellett, a kára mértékét csökkentő tényezők fennállásának egészen a kára mértékével egyező mértékű bizonyításával kívánja elérni. Erre kizárólag a károsult felróható magatartásának

bizonyításán keresztül, a kármegosztás jogszabályi alkalmazása miatt kerülhet sor. Az indítványozó keresetét ily módon elutasító ítélet szerint a károkozók egyetemleges kártérítési kötelezettsége 0 forint, ami pedig azt jelenti, hogy a károsult a felmerült kárát 100%-ban magának okozta, más nem tehető felelőssé érte.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben indítványozó részletes érvelést terjesztett elő fellebbezésében. Ezt a Fővárosi Ítélet tábla ítélete tényszerűen foglalta össze, azzal indítványozó is egyetért, és az alábbiakban idézi:

[22] „Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, mert az elsőfokú ítéletből nem derül ki, hogy a jogalap megállapítása mellett konkrétan mely okokra alapozza a kártérítési kereset elutasítását. A kereset megalapozatlansága önmagában is értelmezhetetlen, hiszen az elsőfokú bíróság a kárfelelősség konjunktív és speciális feltételeinek teljesülését, így a károkozás megtörténtét, a kár bekövetkeztét és a károkozók egyetemleges felelősségét is megállapította. Az előbbiekhöz képest az anyagi jogszabályok helyes értelmezése mellett és az ítélkezési gyakorlat alapján is kizárt, hogy a kártérítési keresetet el lehessen utasítani azzal az indokkal, miszerint a károsodás megfogalmazása nem pontos, illetve a kár megjelölt összege helytelen. A kártérítési perekben a kár összegének pontos meghatározása a bíróság feladata, melynek során a kereseti kérelemhez kötöttség is csak annyiban érvényesül, hogy azt nem lehet az érvényesítettnél magasabb összegben megállapítani. Az elsőfokú ítélet értelmezéséből az a következtetés adódik, hogy kizárólag azért került sor a kereset elutasítására, mert a kár összegét meghaladták az azt csökkentő és az elsőfokú bíróság által becsléssel megállapított egyes tényezők. A kár összegének becsléssel való megállapítása olyan súlyos jogsértés, ami önmagában is alapot szolgáltat az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú bíróság a kártérítés szabályait kirívóan tévesen értelmezte, a kártérítési kötelezettség lényege ugyanis, hogy a kárért felelős személy olyan helyzetbe hozza a károsultat, amilyenben a károsodás előtt volt. A kártérítés vizsgálata egy statikus, adott időpontbeli, a károsult tevéseétől vagy nem tevéseétől független vagyoni állapot felmérését jelenti, aminek során fel sem merülhet a károsult által megkötött szerződés vizsgálata, továbbá a károsult magatartásának, az ügyintézés során hozott döntéseinek elemzésében álló teljes revízió lehetősége. Ehhez képest az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes szerződéskötéstől a kár bekövetkezéséig tartó időszak alatti magatartásának felróhatóságát, a kereset elutasításának érvrendszerébe illeszkedő hibáit vizsgálta anélkül, hogy a felperes ezzel kapcsolatos érveit (2018. május 13-i beadvány) figyelembe vette volna. Az elsőfokú bíróság ezért túlterjeszkedett a kártérítés jogszabályok által meghatározott lehetőségén, olyan tényekre nézve állapított meg tényállást, amit nem is vizsgálhatott volna, ráadásul a megállapított tényállás iratellenes, az abból levont következtetései pedig helytelenek. A hatályon kívül helyező végzés alapján okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy az ingatlan hasznosítása során 1993-2011. között beszédett összeg felét a károkozó javára kellene jóváírni. Mindez ténylegesen a károkozó fizetési kötelezettség alóli felmentését jelenti és az elsőfokú bíróság következtetése logikailag sem helytálló, mert a beszédett bérleti díjak kifejezetten a károkozás miatt válnak jogcím nélkülivé, amely összeg így nem a felperes tulajdona, hanem az elsőfokú bíróság érvelését követve a korábbi tulajdonost [REDACTED] illeti. Az elsőfokú bíróság meg sem próbál magyarázatot adni arra, hogy milyen jogcímen számítja be a tényleges tulajdonost illető bérleti díjat a más személy károkozók által okozott kár csökkentésébe. E téves érveléstől függetlenül sem lehet két eltérő rendeltetésű összeget összevetni, mert az elsőfokú bíróság érveléséből kiindulva [REDACTED] keletkezett a felperessel szemben követelése, következésképp a beszédett összeg semmire nem fordítható és nem számítható be. Nem tartotta helytállónak azt a megállapítást sem, hogy az ingatlan 1/2 részét jogalap nélkül birtokolta volna, mert mind az általa kötött, mind pedig

az azt megelőző adásvételi szerződés érvényes jogügylet, és még ha a saját szerződése nem is zárult bejegyzéssel, jogosan birtokolta a teljes ingatlant és szedte annak hasznait. Ahhoz, hogy a jelenleg bejegyzett tulajdonos jogot szerezzen az 1/2 ingatlanrész használatára, fel kellene bontania a felperes eladójával megkötött adásvételi szerződést és ugyanígy kellene eljárnia a felperes szerződésével is az ellenérték kamatokkal való visszafizetése mellett. A bérleti díj beszámítása tehát tarthatatlan és logikailag téves, a bevételek becsléssel való meghatározása pedig elfogadhatatlan. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ingatlan 2011. évi forgalmi értékét szakértői bizonyítási indítványa ellenére szintén becsléssel állapította meg. Az az indok pedig, amivel a szakértői bizonyítást elutasította nem helytálló, mert a Ptk. 360. § (1) bekezdése az egységes ítélkezési gyakorlat szerint nem zárja ki, hogy a bíróság a kár mértékének megállapításánál értékelje az értékviszonyokban bekövetkezett változásokat, és lehetőség van az ítélethozatal-kori érték figyelembevételére. Mindettől függetlenül a bíróság nem utasíthatja el a keresetet amiatt, hogy nem ért egyet a kármegállapítás felperes által előadott módszerével, mert ilyen esetben azt magának kell megállapítania. A szakértő megbízatásának terjedelmet a bíróság határozza meg, így a szakértői bizonyításnak a kár bekövetkezése-kori értékére is ki kellett volna terjednie.

Az elsőfokú bíróság a kárenyhítési kötelezettséget tévesen értelmezte, azt várta el a felperestől, hogy mondjon le az 1/2 részben bejegyzésre alkalmas tulajdonjoga bejegyzéséről, ami a Ptk. 2. § (1) és (2) bekezdésében, de az Alaptörvényben is rögzített tulajdonhoz való jogának kirívóan súlyos megsértését jelenti. Ehhez képest a tulajdonjogáról való lemondásra senki nem kötelezhető, ez a kárenyhítés körében a felperestől sem volt elvárható, mert ebben az esetben nemcsak az alperestől remélt kártérítés összegét veszítené el, hanem a tulajdonjogát is, miközben az eladó fizetéseképtelensége miatt tőle megtérülés elállás esetén sem lett volna várható. Hangsúlyozta, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a kárenyhítés célja nem a károkozó fizetési kötelezettségének csökkentése vagy a kártérítéstől való mentesítése, hanem a károsultat ért vagyoni hátrány csökkentése. E kötelezettség felróható elmulasztása esetén is maximált a kármegosztás mértéke és nem vezethet oda, hogy a károsult a kárai megtérítésére nem tarthat igényt, mert ez azt jelentené, hogy kárát teljes egészében magának okozta. Az elsőfokú ítélet indokaitól eltérően a végleges keresetében (2018. május 13-i beadvány) egyértelműen megjelölte a kárt és annak kiszámítási módját, valamint a keresetváltoztatásainak részletes indokát is előadta. Az elsőfokú bíróság elmaradt vagyoni előnnyel kapcsolatos érvelése sem helytálló, mert a felperes éppen azt a kárt kívánja érvényesíteni, amit amiatt szenvedett el, hogy nem kizárólagos tulajdonosa az ingatlannak, mert emiatt esett el az érintett időszakra a bevételtől.

A felperes a fellebbezés kiegészítését tartalmazó Pf.8. sorszámú beadványában részletesen kifejtette azokat az indokokat, ami miatt a hatályon kívül helyező végzésben foglaltakkal nem ért egyet. A tisztességes eljáráshoz való jogának megsértésére hivatkozva kérte az ítélőtáblát, hogy a másodfokú felülbírálat terjedelmét szűkítse le a kártérítés konjunktív feltételei teljesülésének megítélésére, mert az elsőfokú bíróság hatáskörét túllépve és a jogszabály által nem megengedetten csak az általa megkötött szerződést és magatartását vizsgálta, míg a károsodás nagyságával, a kár mértékének meghatározásával nem foglalkozott. Az önkényesi kötelezettség körében sérelmezte, hogy az értelmezhetetlen általános indokolás mögött logikus érvrendszer nincs és téves jogértelmezésen alapul. Az elsőfokú bíróság hiába állapította meg a kárfelelősség feltételeinek teljesülését a Ptk. 349. §-át és 339. § (1) bekezdését kirívóan súlyosan megsértette azzal, hogy mindezt nem tartotta elegendőnek a kártérítési igény megalapozottságának megállapításához. Indokolás nélkül, a felperes érvelésének figyelmen kívül hagyásával tekintette alaptalannak a kártérítési igény ingatlan értéknövekedését figyelembe vevő megemelését. Hangsúlyozta, hogy az adott perben a forgalmi érték, mint az ingatlan károsodás bekövetkeztékori vagyoni veszteségének összege szerepel. A károk megtérülésével összefüggésben kiemelte, hogy tulajdonjoga

bejegyzésének 2011. évi jogerős elutasításáig, mint várományos az ingatlant teljes joggal birtokolta és hasznosította, a bejegyzés elutasítása után pedig a még érvényes szerződése alapján birtokolta az ingatlant, amit a jogelő tulajdonos sem vont kétségbe. A hasznok szedése a birtokost illeti meg, az független a tulajdonosi jogosítványok meglététől. Abban az esetben, ha a felperest mégsem illetné meg a hasznosításból származó bevétel, úgy az a tényleges tulajdonost illetné, aki azt a felperessel szemben legfeljebb külön perben érvényesíthetné, de az adott kárügyletbe a bevétel akkor sem vonható be, ha a felperes ezt nem kívánná a tulajdonosnak átadni. A bíróságok által használt megtérülés fogalma adott esetben értelmezhetetlen, a kár összegének csökkentéséhez az alperesnek kellett volna a saját követelésére beszámítási kifogást előterjeszteni [Ptk. 296. § (1) bekezdés]. Abban az esetben, ha mégsem a felperest illetné a hasznosítással megszerzett összeg, akkor ennek akár beszámítás, akár megtérülés miatti elvesztése nála elmaradt haszon jogcímén a főköveteléshez kapcsolódó kárként jelenne meg és a károkozókkal szemben a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján érvényesíthetné. Fel sem merülhet tehát, hogy ezt az akár jogosan, akár jogtalanul megszerzett összeget a kárkövetelésébe be lehetne tudni, mert ez azt jelentené, hogy a megtérülés a károkozók javára lenne jóváírva. A káronszerzés tilalma fel sem merülhet, ha a vagyoni előny és a károkozó magatartás között nincs oksági kapcsolat.

Álláspontja szerint az általa megkötött szerződést a kártérítési jogszabályok által meghatározott kerek között a bíróságok nem vizsgálhatták volna, mert a be nem jegyzett tulajdonjogának bejegyezhetőségét önmagában az igazolja, hogy a másik 1/2 részre a tulajdonjogát bejegyezték. Ezért a tulajdonszerzés alapjául szolgáló szerződést a bíróság nem minősíthette volna át egy, a tartalmával és az elnevezésével ellentétes más típusú jogügyletté, amihez az érdektelennek nem tekinthető eladó támvállo-mása nem szolgált elégséges bizonyítékkal. A felperes a kölcsönügyletet illetően nem tett ellentmondá-sos nyilatkozatot, a képviselőjében eljáró ügyvédjelölt ezzel kapcsolatos téves válaszát pontosította és kinyilvánítva, hogy az eladó és közte kölcsönügylet nem volt.

Sérelmezte, hogy az első- és a másodfokú bíróság a kárt nem a jogszabályok és az ítélkezési gyakorlat szerint értelmezte, nem különítette el a jogalap megállapítását a kár mértékének meghatározásától, rá-adásul az ítéletábra olyan meg nem történt keresetváltoztatást tulajdonított a felperesnek, amelyben a bekövetkezett kárát lecserélte a kár összegével. Az, hogy a felperes kára az ingatlan értékének 100%-a, nem értelmezhető akként, hogy a keresete ténybeli alapját megváltoztatva már nem az ingatlan meg nem szerzését tartja bekövetkezett kárnak. Megítélése szerint az ingatlan forgalmi értéke, mint a kár forintban kifejezett mértéke és ennek változásai, valamint a kár ténybeli alapja között „visszaható ösz-szefüggés” soha nem állhat fenn, mert a kár mértékére vonatkozó tényállításoknak nincs hatása a meg-állapított jogalapra, a károsodás ténybeli alapjára. A felperes kártérítésre való jogosultsága nem függhet attól, hogy a kár összegére, számítási módjára tett javaslatát a bíróság elfogadja-e, így az elsőfokú bíróság sem utasíthatta volna el a keresetet abból az okból, hogy nem értett egyet a 2011. évi ingatlanárak figyelembevételével. Az elsőfokú ítélet a kárenyhítés körében két egymásnak feloldhatat-lan módon ellentmondó érvelést tartalmaz, mert a kárenyhítés felróható elmulasztásaként értékelte egyrészt, hogy a bejegyzett ingatlanrész tekintetében nem mondott le a tulajdonjogáról, míg a be nem jegyzett ingatlanrészről illetően nem kísérelte meg a tulajdonjog megszerzését, amihez képest a teljes in-gatlanra gyakorolható elállás kizárta volna a fennmaradó 1/2 részre a tulajdonszerzését. Az elsőfokú bíróság által a kárenyhítés körében elvártak teljesülése esetén az eladójának és annak jogelődjének lett volna 1/2-1/2 tulajdonrész, az alperes kárfelelőssége pedig fel sem vetődhetne, így a felperes kár-térítési igénye behajtását legfeljebb a fizetéseképtelen eladótól kísérelhetné meg. Ebből következően érthetetlen és elfogadhatatlan az elsőfokú bíróság által a felperessel szemben a kárenyhítés körében megfogalmazott elvárás.” (A_03 Fővárosi Ítéletábra, 5.Pf.20.897/2018/9/11 5-7. oldal.

- [23] A másodfokú bíróság fenti összefoglalóját indítványozó kizárólag annak bemutatására illesztette az alkotmányjogi panaszba, hogy az Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla ítéleteinek az indokolás elmulasztásával kapcsolatos Alaptörvényben lefektetett jogait milyen mértékben sértik. A [22] alatt összefoglalt érvelés az elsőfokú bíróság felé is elhangzott, a fellebbezésben pedig a másodfokú bíróságnak kellett volna a felvetett alperesi érvelésekkel foglalkozni. Sem az elsőfokú sem a másodfokú bíróság nem reagált a [22] alatti összefoglalóban szereplő nemkevés érdemi felvetésekre. Az elsőfokú bíróság összefoglalója pontosan és helyesen foglalja össze indítványozó álláspontját, felvetéseit, válaszlára váró kérdéseit. Figyelembe véve a másodfokú bíróság indítványozó keresetével kapcsolatos kirívó és kíméletlen ellenséges hozzáállását, ennek nyilvánvaló oka, az hogy a fellebbezési eljárásban minden elsőfokú eljárásban történt előzményt elvetett, és ebbe beleértendő indítványozó érvelése és védekezése, mivel az általa önkényesen, a jogszabályok kirívó megsértésével kreált kölcsönszerződés alapján bírálta el a keresetet és nem indítványozó [22] alatti álláspontja teljes figyelmen kívül hagyásával.
- [24] Az alkotmányjogi panasz szempontjából az elsőfokú eljárásban az indítványozó kárenyhítési, kárelhárítási kötelezettségének vele szembeni felróhatóságának, illetve elmulasztásának a kereset elutasítását eredményező következményének van jelentősége.
- [25] Az elsőfokú bíróság szerint vizsgálnia kellett, hogy a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján fennálló kárenyhítési kötelezettségének eleget tett-e, vagyis úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. E körben, indítványozót extrém, jogi alátámasztás nélküli logikai levezetése alapján olyan hátránnyal, a kárenyhítési kötelezettsége teljesítésének felróható elmulasztásának megállapításával sújtotta, amely keresete elutasítását eredményezte. Megállapítása szerint ugyanis indítványozónak lehetősége lett volna az ingatlan 2011. évi károsodás bekövetkeztekor értékének megfelelő kárát ingatlanrészenként 750.000 Ft plusz járulékaival csökkenteni. Álláspontja szerint a jelzálogjoggal terhelt tulajdonjogáról le kellett volna mondania a bejegyzési eljárás során, amikor tudomást szerzett arról, hogy az ingatlanrész jelzálogok terheli. Ugyanis *„az eladóval szemben ekkor jogszavatossági igénye keletkezett, amely alapján megnyílt a joga a szerződéstől való elállásra”*. Ha ekkor lemond tulajdonjogáról, akkor a kár összege lényegesen alacsonyabb lett volna (az eredeti vételár visszakövetelése), mint így, hogy erre nem volt hajlandó. Álláspontja szerint a tulajdonról való lemondás a kárenyhítés érdekében indítványozó Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kötelessége lett volna. Ennek nemteljesítése vele szemben felróható, mivel a tulajdona megtartásával nem úgy járt el, ahogy az vele szemben elvárható volt. *„Nem kell ugyanis megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult ezen kötelezettségének nem tett eleget.”*
- [26] Ugyanakkor a másik be nem jegyzett 1/2 részt illetően az elsőfokú bíróság szerint azért mulasztotta el vele szemben felróható módon kártérítési kötelezettségének teljesítését, mivel elmulasztotta az alperes tájékoztatása szerinti a jelzálogjoggal terhelt tulajdonrész megszerzését. Ugyanis az elsőfokú bíróság szerint *„A felperes kárenyhítési kötelezettsége a fentiekén túl a be nem jegyzett tulajdonjoga bejegyzésével kapcsolatban is fennállt.”* Álláspontja szerint egy „jó esélyt” előjelző tájékoztató levélben foglalt lehetőség megkísérlésének kihagyása a kárenyhítési kötelezettsége felróhatóságának megállapítását vonja maga után. *„Ebben a körben az alperes hivatkozott az általa írt, 2011. május 6. napján kelt 86015/1/2011. számú levélre, amelyben arról értesítette a felperest, hogy [redacted] tulajdonjoga nem lett bejegyezve, és felhívta a felperes figyelmét az Inyvt. 88. § (1) bekezdése szerinti különleges eljárásra, amely „jó eséllyel” a felperes tulajdonjogának bejegyzéséhez vezethet. Erre a felperes választ nem adott, a 2018. március 21-i tárgyaláson tett nyilatkozata szerint egy jelzálogjoggal terhelt ingatlan megszerzése nem sarkallta intézkedésre. Tulajdonjogának bejegyzése esetén azonban csak az in-*

ingatlanon lévő terhek jelentkeztek volna vagyoni kárként, a tulajdonjog elvesztése nem.” (A_01 Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10 11. oldal 3. bekezdés).

- [27] Az elsőfokú bíróság tehát teljes komolysággal - hiszen indítványozó keresetét alapvetően a kárenyhítési kötelezettség felróható elmulasztása következtében nulla forintra csökkentett kártérítési összeg miatt utasította el - azt állítja, hogy az egyik ingatlanfél esetében vissza kellett volna indítványozó lépjen a szerződéstől, a másik esetében pedig meg kellett volna kísérelni a „különleges eljárásban” a tulajdonjog megszerzését. Mivel indítványozó egyiket tette meg a kárenyhítés maximális összegeit beszámította a kártérítés összegébe. Nyitva hagyta, hogyan képzelte el a megoldást, mivel a szerződéstől való visszalépés a teljes ingatlanra vonatkozó szerződés felbontásával járt volna felvetése szerint, ami nem tette volna lehetővé a másik ingatlanrész speciális eljárásban történő megszerzését sem, a többi, a teória kivitelezhetőségét lehetetlenné tevő feltétel miatt.
- [28] Végül szintén az ítélet komolyságának vagy az alperes bármi áron történő kártérítési fizetés alóli felmentése alátámasztására: létezik valaki ebben az országban, aki úgy jár el, ahogy az elvárható a Ptk. 340.§ (1) bekezdésének megfelelően, hogy alperes kárfizetési kötelezettsége csökkentése érdekében lemond tulajdonjogáról, hogy a hatóság és a szerződéses károkozó megállapított egyetemleges felelőségén belül lemondjon a kártérítés alperes/hatóságtól való követeléséről és a fizetéseképtelen eladót válassza. Az elsőfokú bíróság azért utasította el indítványozó keresetét, mert nem ezt a megoldást választotta.
- [29] Indítványozó hozzáfűzi még, hogy kártérítés ügyben, melyben a kereset elutasítására azért került sor, mert a bíróság szerint a csökkentő tényezők összeségükben meghaladták vagy elérték a kártérítés fizetendő összegét, a tisztességes és pártatlan ítélet fogalmával összeférhetetlen a becsléseken, megérzéseken alapuló számítás. Nincs garancia arra, hogy ne legyen a maradványérték pozitív 1000 vagy 100.000 Ft, nem lehet lezárni egy, az indítványozó által nem félvállról kezelt, évek óta húzódó ügyet.
- [30] Ugyancsak nem érthető a bíróság sértődésszerű álláspontja az értékbecslő kirendelése megtagadásával kapcsolatban, mivel nem értett egyet indítványozó kérelmével az ítélelhozatali érték megállapításra, a szerinte helyes 2011. évi helyett. Az ítéletből kiolvasható, hogy ez is oka lett a kereset elutasításának. Az elsőfokú bíróság kirívóan téves álláspontja közbenső ítélettel kapcsolatba jól mutatja a kártérítési jog jelen eljárással érintett területéről: *„A közbenső ítélet meghozatalához azonban az szükséges, hogy a kártérítés jogalapja minden törvényi feltétel teljesülésével megállapítható legyen, így legalább annak bizonyítása szükséges, hogy a felperesnek minimum egy forintnyi kára bekövetkezett.”*
- [31] Indítványozó szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 2.§ (1) és (2) bekezdései szerinti tulajdonhoz való jog védettségét írja felül a tulajdonról való lemondás, mint elvárható kárenyhítési kötelezettség elsőbbségével, továbbá megsértette Pp. 206. § (1) bekezdését „... mivel döntését iratellenes bizonyítékokra alapozott feltételezések alapján megállapított valótlan, hibás tényállás mentén, a mérlegelés körébe vont adatok téves értékelésével, okszerűtlenül levont következtetésre alapította.” Mindezeket túlmenően figyelmen kívül hagyta döntése tulajdonjoggal kapcsolatos Alaptörvénnyel kapcsolatos összhangja vizsgálatát, nem vette figyelembe annak nyilvánvaló alaptörvény-ellenességét. Mindezek jelen panasszal érintett ügyben indítványozó keresete elutasításához vezettek, és álláspontja szerint sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, valamint a XIII. cikk (1) bekezdését.
- [32] A Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján való hatá-lyon kívül helyezését indokoltta tévő okot nem látott. „Az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdé-

sében foglalt kötelezettségének eleget tett, az elutasító döntés releváns jogi indokait a felperes fellebbezési érvelésével ellentétben kifejtette. Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján indokainak kiegészítésével, illetve pontosításával helybenhagyta.”

- [33] Indítványozó azért idézte a [22] alá a másodfokú bíróság olvasatában fellebbezése összefoglalóját, hogy az a benne foglaltakkal, az ítélettel magával együtt lehessen értékelhető. Ez pontosan tartalmazza indítványozónak az elsőfokú ítélettel szemben kifejtett érvelését, melynek tényként való – helyes – rögzítése mellett elvárta volna a másodfokú bíróság általi indokolással alátámasztott elbírálását. A másodfokú bíróság azonban ezekre nem is reagált, semmiféle indokolást nem adott. Indítványozó szerint kirívóan megszegte indokolási kötelezettségét.
- [34] A Fővárosi Ítélőtábla tehát egyetértett az elsőfokú bíróság általa aggálytalannak minősített ítéletével, de új tényállást állapított meg az (A_05 5.Pkf.25.434/2016/3. számú) végzésében már az elsőfokú bíróságnak kiadottnak megfelelően. A Fővárosi Ítélőtábla ezt az indítványozó és a szerződéses károkozó opciós adásvételi szerződése alapította és maga által kreált felhatalmazással megállapította, hogy az valójában nem adásvételi, hanem egy kölcsönszerződés. A szerződésből, még egy kölcsönszerződés történetet is ki tudott olvasni. Álláspontja szerint a kártérítési ügyet nem az ingatlannyilvántartásban szereplő szerződés szerint, hanem ahogy a másodfokú bíróság a kereseti kérelmen történt túlterjeszkedéssel, jogosultság hiányában, az ingatlannyilvántartás bejegyzések módosítására vonatkozó szabályait sértő módon, dokumentálatlanul, határozathozatal nélkül, lényegében virtuális módon, a jogszabályokat meghekkkelő szerződésmódosításával meghatározta. A változtatások szükségét kétséges indokolással magyarázza: *„Ehhez képest a történeti tényállás részeként jelentősége van annak, hogy a felperes milyen szerződéssel, hogyan szerezte meg, illetve kívánta megszerezni a tehermentes ingatlan tulajdonjogát.”* (5.Pf.20.897/2018/9/11. sz. ítélet 9. oldal 1. bekezdés), Ezalatt azt érti, és ezt az eljárásban végig is viszi, hogy teljes körű joga van indítványozó és az eladó közötti szerződés felülvizsgálatára, módosítására és a virtuálisan kölcsönszerződéssé alakított szerződés alapján a kártérítési igény elbírálására.
- [35] A Fővárosi Ítélőtábla azzal, hogy kijelenti, hogy vizsgálni fogja, milyen szerződéssel kívánta megszerezni 1993-ban az ingatlan tulajdonjogát, számos jogszabályt megsért, túlterjeszkedik a kereseti kérelmen, olyan területre téved, ahol nincs joga vizsgálni, és nincs joga 26 éve változatlan, senki által nem igényelt szerződéses viszonyba beleavatkozni. Nyilvánvalóan megkerüli a jogszabályi felhatalmazást, amely lehetővé teszi számára a károsult szerződésében való kutakodást, negyed évszázada elkövetett hibákat, akár a szerződésben, akár a bejegyzése során majd tetszése szerint a szerződések vizsgálatát, módosítását, átalakítását. Nyom nélkül, határozat nélkül alaptörvény-ellenesen nyilvánvalóan indítványozó Alaptörvényben rögzített XXVIII. 1 cikk (1) bekezdésében, és a XXVIII. 1 cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesülő 28. cikkben foglalt jogai megsértésével.
- [36] Indítványozó ezzel kapcsolatban fel kívánja hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Fővárosi Ítélőtábla, ezen eljárása nem egyedi, ez egy határozott jogértelmezését tükrözi, amely álláspontja szerint már jóval több, mint jogértelmezési kérdés, inkább lopakodó jogalkotásnak lehet nevezni, amelynek alkalmazása a kártérítési ügyekben káoszhoz vezet, mert önkényes döntéseken keresztül, jogszabály nélküli, önkényes bírói döntéseket eredményezhet. A határozatok megjelennek a bírósági érdemi határozatok között, és így lassan beszűrődhetnek a bírói gyakorlatba. Fővárosi Ítélőtábla a kártérítési perekben kifejezetten tagadja közhitelesség elvének érvényesülését, mellyel kapcsolatos álláspontját a 5.Pf.20.824/2017/4/II. számú ítéletében fejtette ki, mely szerint *„...a jogszabálysértő ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alapított közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben*

az ingatlan-nyilvántartás közhitelességének elve nem érvényesül. A ranghellyel kapcsolatos tévedéseket nemcsak felperes javára, de terhére is figyelembe kell venni" (ítélet 8. oldal 2. bekezdés). Itt jogszabályi felhatalmazás nélkül, kizárólag ezen hivatkozás alapján, a szerződés feltételeinek átértelmezésével módosította (határozat nélkül virtuálisan) a másodfokú bíróság felperes 24 éve megkötött szerződése dátumát, és változtatta meg ezzel a per kimenetelét. Jelen eljárásban a másodfokú bíróság már nem is indokolja, csak alkalmazza az önmagát kéretlenül feljogosító, és így az eljárásba az alperes/hatóság érdekében történő durva beavatkozását. A Fővárosi Ítéltábla ezzel nem a jogot alkalmazza, hanem a nagyon szigorú kérielt, és az ilyen önkényes beavatkozással szembeni nagyon erős védettséget írja felül, az ingatlannyilvántartás alapjának a közhitelesség elve érvényesülése leszűkítésével.

- [37] Indítványozó álláspontja szerint megsérti a Ptk. 339. § (1), a 349. § (1) bekezdéseit azzal, hogy nem állítja le a károsult vizsgálatát a konjunktív feltételek megállapítása után. Felperesnek a károsult vagyontárggyal kapcsolatban kizárólag azt kell bizonyítania, amit bármely más kár esetén, hogy a tulajdonát képezi. Ingatlan esetében a tulajdoni lappal, gépjármű esetében forgalmi engedéllyel, és **soha, sehol** az ingatlan szerzése körülményeivel, szerződéses feltételeivel, hiszen, ha ennek vizsgálatára lehetőséget kapna a károkozó (ahogy jelen eljárásban megkapta, de a végére az elsőfokú bíróság, korrigálva hibáját visszavette), akkor korlátlan vegzálhatná a károsultat, elhúzhatná a kártérítési eljárást és, mint ezen az eljárásban, ha bírósági segítséget is kapna bármely ügyet könnyen megfordíthatnának. Ha a Fővárosi Ítéltábla új jogértelmezése gyakorlattá válna, jogi szabályzás, korlátok nélkül, mi tartaná vissza a bíróságokat, a szerződések vizsgálatán túlmenően annak vizsgálatára, hogy a kárt szenvedett vagyontárgyra vonatkozó szerződés fizetési feltételeit teljesítették-e vagy akár továbbmenve, bizonyítékot követelve arra, hogy volt-e és honnan volt a megvásárlására pénze, és bizonyítása hiánya visszahathatna a kártérítési ügye elbírálására.
- [38] Indítványozó 25 évvel ezelőtt megkötött, és a jelen ügyben károkozó „státuszban” lévő eladó által meg nem kérdőjelezett (1/2 arányban bejegyzett) szerződésüket változtatta- önhatalmúlag, nem indokolható módon, saját kezdeményezésére, erre irányuló bármilyen felperestől vagy alperestől származó kérelem nélkül az 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 60. 62. 63. §-sai által kifejezetten tiltottan, az ingatlannyilvántartás közhitelessége kirívóan súlyos felrúgásával – **kölcsönszerződéssé**. (EBH2005. 1229. Az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett adatokkal szemben a bizonyítás azt terheli, aki az adatok helyességét, valósággal egyezőségét vitatja. [1997. évi CXLI. törvény 5. § (2) bek., 62. § (1) bek. c) pont; 1952. évi III. törvény 206. §]. (5.Pf.20.897/2018/9/11. sz ítélet 9. oldal 1. bekezdés).

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó a jogorvoslati lehetőséget kimerítette, a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete után a Kúriánál felülvizsgálati kérelemmel nem élt. Az EJEB előtt eljárást nem kezdeményezett. Perújítást nem kezdeményezett.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló Kúriai ítéletet indítványozó jogi képviselője elektronikus úton 2019. május 3. napján vette át, ennek megfelelően a benyújtási határidő 2019. július 2. volt. A benyújtási határidő betartásra került. A hiánypótlási felhívást indítványozó jogi képviselője 2019. július 29-én vette át, így a benyújtási határidő 2019. augusztus 28. A hiánypótlást - kérésre - indítványozó egybeépítette az eredeti indítvánnyal.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Indítványozó, a fenti eljárások felperese volt, érdekeltségét illetően ezért további igazolás az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem szükséges.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

I. Fővárosi Törvényszék 24.P.24.600/2017/10. számú ítélete

Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét, amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, a XIII. cikk (1) bekezdését. Indítványozó szerint a döntésben több olyan Alaptörvényt sértő részdöntés is van, melyek önállóan megalapozzák ítéletének megsemmisítését, ezért arra kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezeket vagylagosan, önállóan bírálja el. Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ha megállapítja bármelyikük Alaptörvény ellenességét, úgy a Fővárosi Törvényszék ítéletét semmisítse meg.

A tulajdonjogról való lemondás követelménye, mint a kárenyhítés felróhatósága alóli mentesülés

- [39] A Fővárosi Törvényszék miután megállapította a kártérítés felelősség megállapítása összes konjunktív feltétele teljesítését, a kártérítési követelés jogalapját, a kereset elutasításához azzal az érveléssel jut el, hogy a megítélhető kártérítés összegét meghaladják az azt csökkentő tételek. A kártérítés összege csökkentését arra alapítja, hogy a indítványozó, vele szemben felróható módon megszegte kárenyhítési kötelezettségét mindkét – bejegyzett és bejegyzetlen ingatlanféllel kapcsolatban. Álláspontja szerint a bejegyzett ingatlanféllel kapcsolatos, a károsodáskori kárérték helyett – ha teljesíti kárenyhítési kötelezettségét – és lemond a tulajdonjog megszerzéséről, visszavonja bejegyzési kérelmét és felbontja eladóval kötött szerződését, akkor a kár összege lényegesen kisebb lehetett volna, kizárólag a vételár fele a szerződéses összegnek, 750.000 Ft plusz járuléka, amelyet ekkor az eladótól követelhetett volna.
- [40] Ezen érvelés többszörösen jogsértő, és közvetlenül a kereset elutasításához vezetett. Az elsőfokú bíróság ugyanis jelentésével ellentétesen értelmezi a Ptk. 340. § (1) bekezdésében meghatározott kárenyhítési kötelezettséget, ugyanis ez azt írja elő, hogy A károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A kárelhárítás, a kárenyhítés és a kármegelőzés elmulasztása továbbá csak akkor jelent hátrányos következményt a károsult számára, ha az elmulasztása jogellenes magatartásnak minősül. Az önhiba kizárólag felróható magatartás lehet. Az elsőfokú bíróság felróhatónak minősítette ezért a kárenyhítés maximális összegeit beszámította a kártérítés összegébe
- [41] Az elsőfokú bíróság a kárenyhítéssel kapcsolatos jogszabályt azért alkalmazza kirívóan jogsértően, mivel
- a) összetéveszti a kár enyhítésére vonatkozó kötelezettséget a károkozó által fizetendő kártérítési kötelezettsége csökkentésével. Károsultnak nincs arra kötelezettsége, hogy anyagi érdekeivel ellentéte-

sen, lemondjon tulajdonjogáról, melyet bár más jelzálogjogával terheltén ugyan, de a bejegyzéskor már 17 éve tulajdonaként használt, azért, hogy a károkozó fizetési kötelezettségét csökkentse. Összetéveszti továbbá a kárenyhítési és a kármegelőzési kötelezettséget.

- b) A jogszabály szerint a károsultnak úgy kell eljárnia, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. A másodfokú bíróság ezzel kapcsolatban irracionális követelményt állított fel, amely vele szemben felróható mulasztásnak minősítette, hogy tulajdonáról nem mondott le annak érdekében, hogy alperes/hatóságot teljesen felmentse kártérítési kötelezettsége alól, hogy azután az eredeti kártérítési töredékét a fizetéseképtelen adóstól kísérelje meg behajtani [39]. A tulajdonjog bejegyzéséről való lemondás a kármegelőzés körében értékelhető kizárólag, mert a keresetbeli kára csak a bejegyzés megtörténte után keletkezhet. A tulajdonjogról való elvárt lemondásnak (2010. év) időugrást igényel, és józan, mindennapi ésszel nem érthető, az elsőfokú bíróság logikája nem hozható össze, elméletileg a kártérítési per (2013) azonnali megszűnése lenne a következménye, gyakorlatilag viszont, ha az indítványozó 2010. évben lemond a tulajdonjoga bejegyzéséről, és felbontja az eladóval való szerződését, hogy az alperessel (nincs szerződés, alperesi károkozó sincs) szembeni majd 3 év múlva (nem) indítható kártérítési perében a kár összegét csökkentse a vételár visszakövetelése összegére. Az elsőfokú bíróság indítványozó keresete elutasításához vezető érvrendszer legalább annyira zavaros és érthetetlen, irracionális, mint ez az érthetőbbé tenni akaró leírás.
- c) Egyúttal kárenyhítési kötelezettsége felróható módon történő elmulasztásaként értékeli a b.) alatti követelése ellenkezőjét a meg nem szerzett ingatlanféllel kapcsolatban, szerinte ez esetben esetében pedig meg kellett volna kísérelni a „különleges eljárásban” a tulajdonjog megszerzését. Ezzel kapcsolatos indokolása még az előzőnél is irracionálisabb, azért büntet a kárenyhítés felróhatóságával, és ebből következő kereset-elutasítással, mert egy földhivatalbeli eshetőleges tájékoztatóban szereplő lépéseket nem tette meg indítványozó.

[42] Az elsőfokú bíróság nemcsak a kárenyhítéssel kapcsolatos jogszabályt sértette meg önmagában is alaptörvény-ellenes érvelésén alapuló döntésével, hanem figyelmen kívül hagyta a tulajdonjogról való lemondásra kötelezés alaptörvény-ellenes vonatkozásait is. Utóbbi mindenképp nyilvánvaló korlátja kellett volna legyen döntésének. Ezen felül a tulajdonjog bejegyzésétől való visszalépése után [b)] – legalább a vételár visszaszerzése miatti - szerződés-felbontás (2010) közvetlen következménye nem az alperes ellen indított kártérítési eljárás azonnali automatikus megszűnését jelentette volna károkozás hiányában, hanem valójában ezen kártérítési per el sem indulhatott volna (van törölt széljegy, nincs szerződés, nincs károkozás, nincs vita alperessel). A másodfokú bíróság döntése tehát a Ptk. 340. § (1) bekezdése kirívó megsértésén felül, amely már önmagában felveti a döntés alaptörvény-ellenessége megállapíthatóságát, olyan többlet-jogsértést foglal magában, mint a fentebbi tulajdonjogról való lemondás kényszerítése, továbbá olyan következménnyel jár, mint alperessel szembeni per azonnali megszűnése jelenti, helyesebben az időbeli ugrások miatt, az alperessel szembeni kereset fel nem vethetősége. Mivel indítványozó ezen „kárelhárítást” az elsőfokú bíróság szerint elmulasztotta, vele szembeni felróhatóvá minősítette, és ez a kereset elutasítását eredményezte. Valójában azonban az elsőfokú bíróságnak az elvárható kárenyhítéssel (bejegyzett ½ rész), kárelhárítással kapcsolatos (be nem jegyzett ½ rész), a kereset elutasítását megalapozó érvelése, okszerűtlen következtetésen alapuló, irracionális, lehetetlen feltételeket tartalmazó, és lehetetlen következményeket feltételező zavaros, működéseképtelen, kizárólag a végcél, a kereset elutasítása érdekében kreált teória, mely alapján hozott döntés meghozatala közben fel sem merült az Alaptörvénnyel való összhangjának kérdése. Indítványozó alapjog-sérleme vitathatatlan, a tulajdonjogról való le nem mondás szankcionálása vitathatatlanul alapjog sértő. A Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglalt kárenyhítés fogalma sem volt ismert az elsőfokú bíróság számára, így

annak való funkciójával annyira ellentétes, időben ugrálhatóság lehetősége kizárhatósága miatt lehetetlen konstrukciót kreált, melyben indítványozó, vagy a tulajdonát veszítette volna el, vagy ellenkező esetben a tulajdona értékével azonos szankcióval büntetik. Az elsőfokú bíróság által a logikai gondolatmenet részévé tett időbeli ugrás szerint, a bejegyzés teljesítésekor 2011-ben, kellett volna kármegelőzési kötelezettségét a 2013-ban majd meginduló kártérítési keresete keretében. Az elsőfokú bíróság tehát teljesíthetetlen feltételek nemteljesítése miatt állapította meg indítványozó felróható kárenyhítési, ténylegesen kármegelőzési kötelezettsége elmulasztását, és ez közvetve a kereset elutasítását eredményezte.

[43] Az elsőfokú bíróság tehát kreált egy olyan kárenyhítésnek hívott, de annak szabályaitól eltérő konstrukciót, amely teljesítése vagy nem teljesítése azonosan az indítványozó keresete elutasításával végződik. Döntése során azonban nem vette figyelembe az annak alaptörvény-ellenességét, megsértette indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét, amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, továbbá a XIII. cikk (1) bekezdését. az Alkotmánybíróság az 59/1993. (XI. 29.) AB határozatának aktualitása, mely a bírósághoz fordulás jogát nemcsak a beadványok előterjesztésének jogára szűkítette le, hanem ennél tágabban, a bírósági eljárásban a fél pozíciójának biztosításában értelmezte. E megközelítés szerint „a személyek alanyai, alakítói és nem tárgyai, „elszenvedői” a bírósági eljárásnak. Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelességeiket elbírálja (s ne csak az ezeket tartalmazó beadványról mondjon véleményt), és arra is, hogy lehetőséget kapjanak a bírósági döntés alapjául szolgáló tényállással és jogi kérdésekkel kapcsolatban nyilatkozataik megtételére”. Indítványozó álláspontja szerint az eljárás a károsult reparációját segítő elv érvényesítése helyett, a bíróság alperes pernyerése érdekében járt el, keresete benyújtása után szerepe a hiábavaló beadványok sora – melyekre reagálás sem történt – elkészítésére korlátozódott, a tárgyalások során abban érdemi szerepe nem lehetett, valódi értelemben „elszenvedője” volt az eljárásnak. Az elsőfokú bíróság pontos és jogszerű eljárást folytatott le a Ptk. 339. (1) és a 349. § (1) bekezdése alapján, megállapításaival indítványozó is egyetért, mivel a kártérítési felelősség megállapításának konjunktív feltételei megvizsgálta, és megállapította alperes kártérítési felelősségét, annak határozott kimondása nélkül. Ezután eljárásának a jogszabállyal ellentétes irányt adott, azzal, hogy vizsgálnia kell, hogy károsultat ténylegesen érte-e kár és az milyen mértékű. Vizsgálatát alperes indítványára kiterjesztette az indítványozónak az ingatlan megszerzésére vonatkozó szerződésére, melyre nem volt jogosultsága. A jogszabálytól eltérő jogértelmezése felveti a felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének sérelmét, a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat szerint „A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás”. Indítványozó álláspontja szerint a döntésben szereplő téves jogértelmezés sérti az Alaptörvény 28. cikkét, amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül. Az Alaptörvény 28. cikkére indítványozó úgy hivatkozik, hogy azzal kapcsolatban Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az elsőfokú bíróság bár hosszú időn keresztül – feleslegesen – vizsgálta egészen extrém mélységig a károsult vagyron megszerzésének körülményeit, de döntése meghozatala során a helyes útra térve még az másodfokú bíróság utasítását sem teljesítette, azon valós jogi alapon, hogy kártérítési per bírósága nem vizsgálhatja visszamenőlegesen a károsult szerződését.

[44] A tulajdonról való lemondásra továbbá senki sem kötelezhető, nem vethető ki olyan szankció, amely ezt, másik jogszabállyal, erőszakkal kikényszeríti. Az elsőfokú bíróság az előadott konstrukció életképtelensége mellett nyilvánvalóan figyelmen kívül hagyta döntése alkotmányjogi vonatkozását, nem vizs-

gálta az Alaptörvénnyel való összhangját, nem volt figyelemmel a XIII. cikk (1) bekezdését sértő alaptörvény-ellenességére.

Indokolási kötelezettség megsértése

- [45] Indítványozó álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nem tartalmaz részletes, érthető indokolást a kárenyhítési kötelezettsége megállapíthatóságáról, valamint a kártérítési követelés összegét nullára csökkentő tételek jogi megalapozottságáról és számítási módjáról. Nem ad magyarázatot, hogy állapította meg, hogy a „beszámítások” összesen meghaladja a kártérítés megítélhető összegét, arról, ha a egyiket sem határozta meg, hogy számolta ki, hogy különbségük nulla vagy annál kevesebb. Az indokolás elmaradása önmagában is alaptörvény-ellenes, ugyanakkor sérti indítványozó jogorvoslathoz való jogát is, azt, hogy ellene megalapozott védekezést tudjon összeállítani. Az indokolt döntéshez való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás egyik rész-jogosítványa. Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye), emiatt az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi, jellemzően az EJEB jogvédelmi szintje. Az EJEB az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog rész-ének tekinti. E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntés-hozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.). A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be (Suominen kontra Finnország, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: Vojtechová kontra Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.). Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság ugyanakkor azt is elvi elvvel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot. A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben. Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség (erről lásd: Baucher kontra Franciaország, 53640/00). Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja a bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően az határozat lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgál-

ja meg, és indokait döntésében részletesen mutassa be. Ennek megfelelően a Pp. 221. § és a Pp. 339/A. és 339/B. §-ok alkalmazása akkor van összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos szabállyal, ha az ítélet indokaiból e minimális tartalmi követelmény kitűnik.

- [46] Indítványozó szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 2.§ (1) és (2) bekezdései szerinti tulajdonhoz való jog védeltségét írja felül a tulajdonról való lemondás, mint elvárható kárenyhítési kötelezettség elsőbbségével, figyelmen kívül hagyva döntésének ezen vonatkozású Alaptörvénnyel való összhangja megbomlását, alaptörvény-ellenességét, továbbá megsértette Pp. 206. § (1) bekezdését „... mivel döntését irratel-
lenes bizonyítékokra alapozott feltételezések alapján megállapított valótlan, hibás tényállás mentén, a mérlegelés körébe vont adatok téves értékelésével, okszerűtlenül levont következtetésre alapította.” Ezek, jelen panasszal érintett ügyben indítványozó keresete elutasításához vezettek, és álláspontja szerint sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, valamint a XIII. cikk (1) bekezdését.

II. A Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.897/2018/9/II. számú ítélete

Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá a 28. cikkét amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, valamint a XIII. cikk (1) bekezdését. Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az ítéletét semmisítse meg.

i) Az elsőfokú ítélet helybenhagyása következményei

- [47] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján való hatá-
lyon kívül helyezését indokoltta tévő okot nem látott. Az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében
foglalt kötelezettségének szerinte eleget tett, az elutasító döntés releváns jogi indokait a felperes felleb-
bezési érvelésével ellentétben kifejtette. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekez-
dése alapján indokainak kiegészítésével, illetve pontosításával helybenhagyta. Indítványozó megjegyzi,
hogy a másodfokú bíróság érdemi indokolás nélkül hagyta helyben az elsőfokú döntést. Ezzel kapcso-
latban utal az EJEB azon álláspontjára, mely szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt
elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében
kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben
- [48] A Fővárosi Ítéltábla egy olyan elsőfokú ítéletet hagyott helyben, amely indítványozó álláspontja szerint
sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztüli
érvényesüléssel, amely közvetlenül sérti a Ptk. 339. § (1) bekezdését, olyan szinten, hogy az már a 28.§
cikkét, a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztüli érvényesüléssel is sérti alkotmányos jogait.
- [49] Indítványozó bízik abban, hogy alkotmányjogi panasza befogadásra kerül, az elsőfokú döntést a tisztelt
Alkotmánybíróság a felhozott indokok alapján meg fogja semmisíteni, a 3353/2017. (XII. 22.) AB hatá-
rozatban foglaltak figyelembevételével, és mivel azt a másodfokú bíróság helybenhagyta ezen döntését
is alaptörvény-ellenesnek nyilvánítja és megsemmisíti. Ugyanakkor a ii) alatti jogalkotó szerepe na-
gyobb jelentőségű, és érdemi döntést igényelne.

ii) **A Fővárosi Ítéltábla jogalkotó szerepben a kártérítési ügyekben**

- [50] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet helybenhagyása mellett kiegészítő tényállás megállapítását látta szükségesnek, abból indult ki, hogy vizsgálnia kell, hogy *„felperes milyen szerződéssel, hogyan szerezte meg, illetve kívánta megszerezni a tehermentes ingatlan tulajdonjogát.”* (5.Pf.20.897/2018/9/11. sz. ítélet 9. oldal 1. bekezdés). Ezalatt azt érti, hogy teljes körű joga van indítványozó és az eladó közötti szerződés felülvizsgálatára, módosítására és a kölcsönszerződéssé alakított szerződés alapján a kártérítési igény elbírálására. Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Ítéltábla azzal, hogy vizsgálni kezdi, milyen szerződéssel kívánta megszerezni a károsult 1993-ban az ingatlan-tulajdonjogát, számos jogszabályt megsért, túlterjeszkedik a kereseti kérelmen, olyan területre téved, ahol nincs joga vizsgálni, és nincs joga 26 éve változatlan, senki által nem igényelt szerződéses viszonyba beleavatkozni. A bíróság ugyan sorolja a tanulmányszerű ítéletében a különböző, az ügy szempontjából érdektelen jogszabályokat, azt azonban megkerüli, hogy milyen jogszabályi felhatalmazás alapján vizsgálódik és avatkozik szerződésekbe úgy, hogy utólagosan semmiféle nyoma nem marad.
- [51] Indítványozó fel kívánja hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Fővárosi Ítéltábla, ezen eljárása nem egyedi, ez egy határozott jogértelmezését tükrözi, vagy már annál is több, inkább lopakodó jogalkotásnak nevezhető. Alkalmazása a kártérítési ügyekben káoszhoz vezet, mert jogszabályi korlát nélküli, önkényes bírói döntéseket eredményezhet. A határozatai megjelennek a bírósági érdemi határozatok között, és így lassan beszűrődhetnek a bírói gyakorlatba. Kártérítési perekben kifejezetten tagadja közhitelesség elvének érvényesülését, mellyel kapcsolatos álláspontját a 5.Pf.20.824/2017/4/II. számú ítéletében (A_10) fejtette ki, mely szerint *„...a jogszabálysértő ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre alapított közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben az ingatlannyilvántartás közhitelességének elve nem érvényesül. A ranghellyel kapcsolatos tévedéseket nemcsak felperes javára, de terhére is figyelembe kell venni”* (ítélet 8. oldal 2. bekezdés, az ítélet elvi határozatok között határozat_93235.rtf számon szerepel a Bírósági Határozatok Gyűjteményében). Jelen eljárásban már nyilván *„közismerten alkalmazottnak”* tekintette és már a fenti magyarázó hivatkozás nélkül alkalmazta. Nyilvánvalóan ezen jogértelmezése alapján módosította (határozat nélkül virtuálisan) a szerződés teljes átértelmezésével felperes 26 éve megkötött szerződését kölcsönszerződéssé, érvényesítette azt, hogy a kölcsönszerződéssel *„nem szerezhetette meg”* az ingatlan tulajdonjogát, és ezen jogi felállásból levezette, hogy indítványozó nem tarthat igényt kártérítésre, mert a károkozó eladó időközben teljesítette kölcsönszerződésből adódó kötelezettségét, így tartozása nincsen. A másodfokú bíróság így megváltoztatta a per kimenetelét. A Fővárosi Ítéltábla ezzel nem a jogot alkalmazza, hanem a nagyon szigorú kárlelt, és a károsult ilyen önkényes beavatkozással szembeni nagyon erős védettséget írja felül, az ingatlannyilvántartás alapjának a közhitelesség elve érvényesülése leszűkítésével. A módszere különleges, virtuális eljárás, mely során felülemelkedik a Ptk. és az Inyvtv. szerződések megváltoztatására vonatkozó jogszabályain, szabadon értelmezi változtatja a szerződést, majd, mint jelen esetben a kölcsönszerződéssé alakítja és visszatérve a valóságba, a kártérítési kereset elbírálásához felhasználja, érvényes joghatást tulajdonít neki, majd a kereset elbírálása után nyom nélkül mindent eltüntet, nincs utána határozat. Emiatt azután nincsenek is olyan érvényes jogszabályok, amelyeket figyelembe kell veyen. Ezt jelen eljárásban a másodfokú bíróság 4 és fél oldalon vezette le, és változtatta indítványozó 25 évvel ezelőtt megkötött, és a jelen ügyben károkozó „státuszban” lévő eladó által meg nem kérdőjelezett (1/2 arányban bejegyzett) szerződésüket - önhatalmúlag, nem indokolható módon, saját kezdeményezésére, erre irányuló bármilyen felperestől vagy alperestől származó kérelem nélkül az 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 60. 62. 63. §-sai által kifejezetten tiltottan, az ingatlannyilvántartás közhitelessége kirívóan súlyos felrúgásával – **kölcsönszerződéssé.** (EBH2005. 1229 Az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett ada-

tokkal szemben a bizonyítás azt terheli, aki az adatok helyességét, valósággal egyezőségét vitatja. [1997. évi CXLI. törvény 5. § (2) bek., 62. § (1) bek. c) pont; 1952. évi III. törvény 206. §]. (5.Pf.20.897/2018/9/11. sz ítélet 9. oldal 1. bekezdés).

- [52] Indítványozó álláspontja szerint durván megsérti a Ptk. 339. § (1), a 349. § (1) bekezdéseit is azzal, hogy nem állítja le a károsult vizsgálatát a konjunktív feltételek megállapítása után. Indítványozónak a károsult vagyontárggyal kapcsolatban kizárólag azt kell bizonyítania, amit bármely más kár esetén, hogy a tulajdonát képezi. Ingatlan esetében a tulajdoni lappal, gépjármű esetében forgalmi engedéllyel, és **soha, sehol** az ingatlan szerzése körülményeire, szerződéses feltételeire kiterjedően, hiszen, ha ennek vizsgálata lehetőséget kapna a károkozó (ahogy jelen eljárásban megkapta, de a végére az elsőfokú bíróság, korrigálva hibáját visszavette), akkor korlátlan vegzálhatná a károsultat, elhúzhatná a kártérítési eljárást. Ha a Fővárosi Ítéletábla új jogértelmezése gyakorlattá válna, jogi szabályzás, korlátok nélkül, semmi nem tartaná vissza a bíróságokat, a szerződések vizsgálatán túlmenően annak vizsgálatára, hogy a kárt szenvedett vagyontárgyra vonatkozó szerződés fizetési feltételeit teljesítették-e vagy akár továbbmenve, bizonyítékot követelve arra, hogy volt-e és honnan volt a megvásárlására pénze, ezek bizonyíthatlansága pedig visszahathatna a kártérítési ügye elbírálására.
- [53] A másodfokú bíróság ezen különösen jogsértő eljárása indítványozó keresete elutasítása megerősítéséhez vezetett. Indítványozó mivel teljességgel elutasítja a szerződése kölcsönszerződéssé történő virtuális átalakítását, nem tud és nem kíván reagálni a kölcsönszerződésből kreált, és alperes kártérítési felelősségén át a kártérítés keresete elutasításáig vezető érvelésre.

iii) Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (Abtv. 29)

Indítványozó a másodfokú bíróság alaptörvény-ellenes megoldásai között alábbiakban bemutatja a meghozott ítéletei egy részéből kiolvasható, álláspontja szerint jól kidolgozott jogi módszerét az egyszerűségük miatt nehezen elutasítható ügyek gyors egyfokú, és azonnal jogerős ítélettel végződő megoldására.

Ez lényegében egy Alaptörvény-ellenes, komplex módszer, új, „tisztá lappal” induló és egyfokú, azonnal jogerős döntéssel záruló másodfokú fellebbezési eljárás kreálására a kereset elutasítására felperes perbeli érvelései figyelmen kívül hagyásával.

- [54] Az Alkotmánybíróság a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában megállapította, hogy „[...] a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás «méltánytalan» vagy «igazságtalan», avagy «nem tisztességes»” [ABH 1998, 95.] {legutóbb megerősítette a 3102/2017. (V. 8.) AB határozat}. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte, elemezi az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből von le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve.
- [55] Indítványozó ezen tisztességes eljárásra, fair trial-ra vonatkozó gyakorlat alapján az eredeti panaszban foglaltaknak megfelelően arra kéri a t. Alkotmánybíróságot, hogy az indítvány alapját képező eljárást teljes egészét is vizsgálja a XXVIII. 1. cikk (1) bekezdése alapján a tisztességes eljáráshoz való joga egész eljárást illető, valamint annak egyedi a részjogosítványa alapjog-séreلمe megállapítása, és a másodfokú döntés megsemmisítése érdekében.

- [56] Ugyanakkor indítványozó szerint szükséges lenne, hogy az Alkotmánybíróság a teljes eljárás, valamint az egyes rész-jogosítványok alapjog-séreلمe vizsgálata mellett, harmadik opcióként vizsgálja a különleges, kifinomult, és emiatt nehezen észrevehető, több alapjog részjogosítvány alaptörvény-ellenes felhasználásával kialakított, komoly jogi megalapozottság látszatát keltő sablonszerű jogi módszert, amelyet a Fővárosi Ítéltábla jelen eljárásban is alkalmazott, és amely módszer alaptörvény-ellenessége lényegesen súlyosabb, veszélyesebb alkotmányjogi szempontból, mint az egyes rész-jogosítványok megsértésével hozott bírói döntések. Mivel ezen alaptörvény-ellenes sablon lényege az eljárás-független alkalmazhatósága, a jelen egyedi eljárás mellett általánosságban egyszerűen vizsgálható.
- [57] Amennyiben a tisztelt Alkotmánybíróság a Abtv. 29.§-ában biztosított felhatalmazás alapján az alaptörvény-ellenes modult, jogi megoldást alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősítené, úgy a módszert, mint rész-eljárást, önmagában is vizsgálhatná. Indítványozó egyetlen eset alapján nem látna lehetőséget javaslata megalapozott előadására, de mivel számára két peres ügyben ez a második, melyben a Fővárosi Ítéltábla keresete elutasítása megalapozása érdekében alkalmazza, felveti a sorozatszerű alkalmazása megállapíthatósága lehetőségét is. Indítványozó ugyanis nem feltételezi, hogy alkalmazása oka személyével szembeni egyedi jogalkotás, vagy az alperes/hatóság/állam fizetési kötelezettsége alóli mentesítése, bár nem tud eltekinteni a [83] alatt felvetett korábbi elfogultsági indítványától. Utóbbi egyébkénti közvetlen kapcsolatba hozható ezen módszer alkalmazásával is.
- [58] Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy javaslatát alternatív lehetőségeként minősítse alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, és ennek figyelembevételével fogadja be az alkotmányjogi panaszt érdemi vizsgálatra, és folytassa le vizsgálatát ezen szempontok szerint is. Amennyiben ezen minősítést nem tartja lehetségesnek, akkor indítványozó azt kéri, hogy a részjogosítványok vizsgálata után, tekintse át annak lehetőségét, hogy ezen módszert, súlyossága miatt, könnyebb felismerhetősége érdekében egy „csomagként” is tekintse át, és mondjon róla és alkalmazhatóságáról véleményt. Indítványozó tisztában van azzal, hogy az Alkotmánybíróság előtt levő panaszai elbírálását javaslata nem tudja befolyásolni, de a módszer alkalmazását „elszenvedők” könnyebben tudnák felismerni, és védekezni ellene.
- [59] Indítványozó az Alkotmánybíróság előtt álló, érdemi vizsgálatra, befogadásra való döntés előtt álló, hivatkozott másik alkotmányjogi panaszra ügyszámra IV/1163-2/2019 (továbbiakban indítv1). Tekintettel arra, hogy fentebbi megállapításának megfelelően a fellebbezési eljárást egyfokú, felperes érvelését teljesen figyelmen kívül hagyó, „...keresetét egy ilyen kirívóan jogellenes, szerződésátalakításos konstrukció lehetetlen, jövőbelátó képességet igénylő tulajdonságot feltételező érveléssel, a jogerőssé nyilvánítása napján, tehát még egyfokúnak sem nevezhető eljárásban, statáriumszerű kihirdetéssel utasították el, hagyták helyben a nemkevésbé jogsértő elsőfokú ítéletet.” [89] döntése meghozatalához alkalmazott jogi sablon, módszer majdnem teljesen azonos, indítványozó azt javasolja, hogy a két eljárást a nagyfokú hasonlóság (indítv1 [95]- [96]) miatt a t. Alkotmánybíróság vonja össze vagy legalábbis ezen módszer két peres ügyben való alkalmazása miatt azonosan kezelje vizsgálatá során.
- [60] A kereset elutasítása helybenhagyásához, ténylegesen azonban eltérő, a peres eljárás résztvevői által nem ismert, a másodfokú bíróság által kreált tényállás és érvelés alapján a másodfokú bíróság az alábbiak szerint járt el mindkét esetben:
- a módszer csak akkor működik, ha az elsőfokú döntés elutasítja a keresetet, az elutasítás bármilyen lehet, iratellenes bizonyítékokra alapuló, jogszabály ellenes, irracionális. (például: *1/2 arányú tulajdonjogáról való le nem mondása a kárenyhítési kötelezettsége felróható mulasztásként való értékelése, jelen eljárás*),

- b. ezután az elsőfokú ítélet helyességét kell megállapítani, függetlenül tartalmától „Az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezését indokoltá tévő okot az ítéletábra nem látott”,
- c. meg kell állapítani az indokolási kötelezettség teljesítését: „Az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett, az elutasító döntés releváns jogi indokait a felperes fellebbezési érvelésével ellentétben kifejtette”, majd
- d. meg kell állapítani, hogy az ítéletet helyes, de „...érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, amelynek során megállapította, hogy az elsőfokú ítéletben foglalt tényállás ugyan helyes, azt azonban az ítéletábra szükségesnek tartja kiegészíteni.” „...így kiegészített tényállás alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, annak indokait azonban csak részben osztotta, azt a következőkkel egészíti ki, illetve pontosítja.” (idézetek a másodfokú ítélet 8-9. oldaláról)
- e. ezután következik az elsőfokú bíróság döntése indokainak három oldal terjedelmű, tetszés szerinti „pontosítása”. A kiegészített tényállás jelen eljárásban az indítványozó kárt szenvedett ingatlana adásvételi szerződésének részletes leírása. Ezzel megteremti a „pontosítás” álca alatt egy teljesen új - az eddig elvető - egyfokú eljárás, egy tárgyalásos, jogerős döntéssel történő lezárása lehetőségét.
- f. Az eljárás során a másodfokú bíróság úgy hoz végleges, jogerős ítéletet, hogy az általa kialakított prekonceptió jogerős ítélettel történő lezárását, semmi „zavaró” tényező nem befolyásolja, peres felek, eljárási szabályok, alkotmányjogi szempontok. Keresettel kapcsolatos álláspontját önmaga kreálta, magának indokolta, és hozta meg a döntést, egyúttal jogerőssé téve. Zavaró tényező nem lehetett, hiszen a peres feleknek, akik az elsőfokú ítélettel kapcsolatos fellebbezés, illetve fellebbezési ellenkérelem elbírálására számítottak, hozzá sem tudtak szólni a semmiből előhúzott jogerős ítélethez. Nincs jelentősége az indokolási kötelezettséggel kapcsolatos szabályoknak, mivel a jogerős ítélet esetén az indokolásnak csak minimális jelentősége van. A pertárgy értéke növekedésével pedig arányosan csökken azon kiszolgáltattak száma, akik meg merik kockáztatni a további jelentős többletköltséggel, és korlátozottabb jogorvoslati feltételekkel járó felülvizsgálati eljárást.
- g. A „pontosítás” jelen eljárásban lényegében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás – mellyel indítványozó teljes mértékben egyetértett, csak a levont következtetéseit vitatta – teljes mellőzését, elvetését jelentette és kizárólag az adásvételi szerződés elemzése, majd annak kölcsön-szerződéssé nyilvánítása alapján hozta meg az elutasítást helybenhagyó, de lényegében saját maga által kreált eljárása keresetet elutasító döntését. Mindezt lényegében az elsőfokú eljárástól függetlenül, annak egyetlen megállapítását fel nem használva, egy teljesen új alapokra helyezett, a kereset elutasítása jogosságát az indítványozó adásvételi szerződéséből levezetett új egyfokú eljárásban, mely a fellebbezési tárgyaláson felolvasása után a jogerős döntés kihirdetésével véglegesen le is zárult.
- h. Az Indítvl ügyében indítványozó így érvelt, melyet ezen indítványában is oszt, és kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy jelen indítvány érdemi részének tekintse elbírálása során: [95] Azzal, hogy a másodfokú bíróság egyetértett a kereset elutasítással, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással, „csak” tényállás kiegészítéssel és indokolása pontosításával, teljesen eltekintett indítványozó fellebbezésének elbírálásától, felperes fellebbezésének egyetlen mondatát, érvelését nem tartotta szükségesnek említeni sem, nemhogy elbírálni. A fellebbezés eljárás kizárólag a másodfokú bíróság eltérő indoka megalapozásáról szól. Ennek megfelelően az elsőfokú ítélet felperes

által vitatott egyik jogsértése sem került elbírálásra, a másodfokú bíróság valójában egy új, a helybenhagyottól függetlennek látszó elsőfokú ítéletet tárgyalt le önmagával, olyan érvekkel és bizonyítékokkal, melyek az elsőfokú eljárásban fel sem merültek, melyeket nem az alperes terjesztett elő, hanem a másodfokú bíróság az alperes szerepét átvéve kreálta, vitatott meg önmagával, majd hozta meg egyetlen tárgyaláson az elutasító ítéletet is. Az indokolás elmaradása súlyosan sérti indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát. **„A Bíróság (EJEB) álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben”.** A másodfokú bíróságnak valójában észlelnie kellett volna az elsőfokú döntés súlyos, kirívó jogsértéseit, az alaptörvénnyel való összhangja megbonnlását, az alaptörvény-ellenességét, emiatt megalapozatlansága miatt, a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül kellett volna helyeznie a per újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra történő utasításával. Az elsőfokú ítélettel való kifejezett egyetértése miatt, amelyet a döntés helybenhagyásával, azzal való egyetértése kifejezett egyetértését hangsúlyozásával deklarált, automatikusan, akár nyilvánvaló szándéka ellenére is **úthozta** – nemcsak a kereset elutasítása tényét, hanem - annak **összes, súlyosan jogsértő megállapításait, iratellenes tényállítását, a jogszabály téves alkalmazását, azaz a teljes elsőfokú döntést.** Nem lehet tehát ilyen módon figyelmen kívül hagyni az elsőfokú döntés megállapításait, eltekinteni a vele szemben benyújtott fellebbezés elbírálásától, a fellebbezés még egy hivatkozásszerű megemlítése nélkül, azzal a nyilvánvaló feltételezéssel, hogy egy nulláról kezdett elsőfokú eljárásban a rendes jogorvoslat elmulasztása esetén nincs szükség a kártérítés részletes érdemi vizsgálatára, anélkül elutasítható a kereset. Ez csak az elsőfokú döntéssel kapcsolatos fellebbezés elbírálása alapján elrendelt új eljárásban, újra kezdett eljárásban lett volna lehetséges. A másodfokú bíróság tehát megsértette a tisztességes eljárás (7) pontban meghatározott, indítványozó jogorvoslathoz való jogát is, fellebbezése figyelmen kívül hagyásával, azt ténylegesen megvonta, továbbá a fentebb említett Egyezmény 6. Cikkében foglalt jogát. **Emiatt a teljes elsőfokú eljárás, a benne levő jogsértések, a jogsértő döntés maga elbírálatlanul maradt a jogerős ítélet ellenére”.** A másodfokú bíróság nem fellebbezési eljárást folytatott le valójában, hanem egy új, független elsőfokú, jogorvoslat nélkülit.

- [61] A módszer alkalmazásának nyilvánvaló fő motivációja, hogy a másodfokú bíróság magához akarja vonni a döntést, függetleníteni az elsőfokú eljárástól is, olyan esetekben, melyekben a per adataiból nyilvánvalóan kikövetkeztethető várható döntéssel ellentétet akarna - bármilyen okból - meghozni. Ezzel ki akarja küszöbölni az összes, végrehajtásában zavaró tényezőt, beleértve az elsőfokú bíróság megállapított tényállását, bizonyítását, a peres felek érvelése elbírálását. Ehhez elsősorban az elsőfokú ítélettel – bármilyen színvonalú, akár megalapozatlan legyen is az - való egyetértése deklarálása szükséges, mivel ez teszi lehetővé a megalapozatlanság (ha valóban az) miatti hatályon kívül helyezést és az eljárás újratárgyalásnak elrendelését. A módszer szerinti következő lépés a tényállás kiegészítése szükségessége megállapítása, majd annak deklarálása, az elsőfokú döntéssel egyetértése csak eltérő saját indokolásával értendő. Ez lehetővé teszi, hogy az elsőfokú eljárásból annyit tartson meg, amennyi saját koncepciójába beleillik, ha szükséges, semmit és csak a kiegészített tényállásra alapítsa csak az elsőfokúétól „eltérő” indokolását, ezzel pedig az elsőfokú eljárást teljesen -vagy koncepciójába nem illő részben – elvesse, és mindenféle előzetes kötöttség nélkül, a kereset elutasítására (adott esetben fordítva) egy teljesen új saját maga által kreált eljárásban, a jogszabályok lazább átértelmezésével hozzon egy olyan döntést, melyet a perbeli felek csak a jogerős döntés kihirdetése napján ismerhetnek meg. Megis-

merése mellett védekezésre sincs mód, ugyanis a kreált eljárás jellemzője a bonyolult, logikailag csak hosszú értelmezés alapján történő értelmezhetősége, hasonlóan az ítélet bonyolultsága, a benne levő jogsértések nehezebb felismerhetőség. A felolvasásos fellebbezési csak látszattárgyalás, érdemi hozzászólásra csak esetenként van a bonyolultsága miatt lehetőség, ezután pedig a jogerős ítélete kihirdetése következik.

[62] Jelen eljárásban a másodfokú bíróság pontosan a fentiek alapján járt el.

- a. Megállapította az elsőfokú eljárással való teljes egyetértését úgy, hogy egyetlen hivatkozást sem tett indítványozó a döntéssel szembeni részletes ellenvetésére, nem tekintette át a döntés Alaptörvénnyel való összhangját, különös tekintettel a tulajdonjogról való lemondás rátekintéssel érzékelhető ellentmondására.
- b. A tényállást csak kiegészíteni tartotta szükségesnek a károsult vagyron megszerzésére vonatkozó, indítványozó és eladó szerződésével. Az elsőfokú ítélet indokolását csak részben osztotta, indokolását csak pontosítani látta szükségesnek, egyúttal felhatalmazta magát jogszabályi hivatkozás nélkül az adásvételi szerződés vizsgálatára [50], majd a Ptk. rendelkezéseit meghekkelve, arra irányuló kérelem nélkül, a Ptk. 339. § (1) bekezdése megsértésével, az Inyt. bejegyzések módosítására és törlésére vonatkozó előírásait, még akkor is, ha ezeket csak virtuálisan sért is meg, egyidejűleg az adásvételi szerződés önkényes, felhatalmazás nélküli virtuális megváltoztatására. Indítványozó a virtuális jogi aktusok, a jogszabályok meghekkélése alatt azt érti, hogy a másodfokú bíróság elvonatkoztatta magát a jogszabályoktól, magát azokon felül helyezve, szereplő nélküli egytárgyalásos eljárást kialakítva hozza meg, jelen esetben az adásvételi szerződést kölcsönszerződéssé alakító döntését. Mindezt virtuálisan, a felhatalmazását nem vizsgálva, meg nem jelölve, határozat nélkül, egyszerű, az ítélethirdetésekor közölt megállapítása alapján, majd ezután visszatér a „való világba”, és a virtuális eljárás eredményét szilárd valós tényként, döntése alapjává teszi. Kihirdeti, így ez azonnal jogerőssé válik. Így egy peres felek által korábban nem ismert, az elsőfokú eljárástól teljesen függetlenített egyfokú, fellebbezési lehetőséget kizáró eljárást bíralt el, önkényesen, vita, ellenvetés nélkül. Az indokolási kötelezettsége teljes mellőzésével, eljárása jogi megalapozottsága megjelölése nélkül. Motivációja nyilvánvalóan, láthatóan és közérthetően a károsult kíméletlen üldözésére irányult, a keresete elutasításának bebetonozott, jogerős elutasítása érdekében. Az eljárást áttekintve senkiben nem merül fel annak lehetősége, hogy ez az indítványozó károsult reparációjára irányuló kártérítési eljárás, hiszen a kereset benyújtásától a legvégéig a károsult védekezéséről szó a kártérítésre való jogosultságát megkérdőjelező bíróságokkal szemben. Az eljárás lényegében kétszereplősre változott indítványozó és a bíróságok, egészen az utolsó másodfokú eljárásig, melyet a bíróság nyilvánvalóan maga akart véglegesen lezárni, ahelyett, hogy negyedszerre visszaküldje az elsőfokú bíróságnak.
- c. Az eljárást befolyásoló jogszabályok kirívóan súlyos megsértésével lehetett csak ezen módszer alapján döntést hozni. Az egyes jogszabályokon túlmenően a másodfokú bíróság nem tekinthetett volna el eljárása Alaptörvénnyel való összhangja folyamatos vizsgálatától. Indítványozó álláspontja szerint különösebb indokolás nélkül is megállapítható, hogy a másodfokú bíróság egyedi önkényes jogalkalmazása már a jogalkotás szintjére lépett, a virtuális, jogosulatlan önkényes szerződés-módosítása, a kártérítés jogszabályai megsértése, egyedi jogértelmezése megállapíthatóvá teszik alaptörvényellenességüket.

Indokolási kötelezettség megsértése

- [63] A másodfokú bíróság elegendőnek tartotta az elsőfokú bíróság indokolását, amely gyakorlatilag nem is létezett. Hasonlóan járt el indítványozó fellebbezésével kapcsolatban, elintézte azzal, hogy az elsőfokú bíróság érvelése megfelelő volt, így nincs szükség a fellebbezésben szereplő érveléssel foglalkozni. A másodfokú bíróság is megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettséget, egyben indítványozó Alaptörvényben rögzített jogát is. Indítványozó szerint a [41] alatti kötelezettségen túl megsértette az ítélet tiszta, világos érthető megfogalmazásával kapcsolatos előírását. A leglényegesebb része, értelmezhetetlen, több helyen értelmetlen, nem teszi lehetővé a vele szembeni védekezést.

III. Az eljárás elhúzódása

- [64] Indítványozó fentiekén túlmenően kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy az eljárás 6 éven túli elhúzódásával, egy olyan ügyben, melyben a kártérítési felelősség jogalapja két tárgyaláson belül eldönthető lett volna, amennyiben a bíróságok nem lépik túl a károsulttal szembeni, a kártérítési jog határán is túlterjeszkedően a kereset kérelmet, sérül indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való joga is.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltelezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

b. A megsemmisíteni kért bírói döntések alaptörvény-ellenességének indokolása

Indítványozó megsemmisíteni kért bírói döntések alaptörvény-ellenességének indokolásait is a [39-64] pontokba foglalta bele, közöttük [54]-[62] alatt az alapvető alkotmányjogi kérdés megállapítására vonatkozó javaslatát. Utóbbival kapcsolatban indítványozó értelemszerűen azt kéri, hogy teljesíthetőségtől függetlenül az előadottakat kérelme szerves részeként kerüljön elbírálásra.

Indítványozó az előbbieik alapján nem a bírói döntések fentebb részletesen indokolt teljes körű alaptörvény-ellenességük indokolását mutatja be, hanem a szerinte legsúlyosabb, kirívó és önmagukban a dön-

tések megsemmisítése indokoltságát felvethető, önmagukban is az indítványozó keresete elutasításához vezető alaptörvény-ellenes elemeit.

i) Fővárosi Törvényszék döntése

[65] A bírói döntés az indítványozó számára a tulajdonjog bejegyzéséről való lemondása elmulasztását, azzal a szankcióval sújtotta, hogy megállapította kárenyhítési kötelezettsége vele szemben felróható elmulasztását és ezért kártérítési követelését az ingatlan forgalmi mértékével azonos szankcióval sújtotta. Ezen intézkedése, és ezt meg is állapította, hogy kárenyhítési (helyesen kárelhárítási kötelezettsége Ptk. 340. §-a értelmezése szerint le kellett volna mondania tulajdonáról a bejegyzési kérelem visszavonásával. Eltekintve a fentebb részletesen kifejtett lehetetlen kivitelezésétől, a döntés szerint a jogszabály kényszerítheti a jogkövető magatartás érdekében a tulajdonjogáról való lemondásra. Indítványozó szerint az a döntés, amelyet erre a kirívó jogsértésre alapítottak, nincs tekintettel az Alaptörvénnyel való összhang megbomlására, alaptörvény-ellenességére sem. Sérti indítványozónak a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát, a 28. cikk XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesülését, a téves, józan észnek is ellentmondó jogértelmezés miatt, és a XIII. (1) bekezdésében foglalt tulajdonjogát, annak védeltségét. Az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlatára való ezen alaptörvényellenességre vonatkozó alátámasztó hivatkozásokat részletes fentebbi tárgyalásakor indítványozó kifejtette. Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését ezen alaptörvény-ellenes indokolására alapozva hozta meg.

ii) A Fővárosi Ítélőtábla döntése

Indítványozó álláspontja szerint a Fővárosi Ítélőtábla döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, a 28. cikkét amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül.

[66] A Fővárosi Ítélőtábla a kártérítési jog értelmezésével túlmegy az elfogadható határokon, és a már inkább önkényes döntést előkészítő jogalkotásnak minősíthetően, elveti a kártérítés legfontosabb elvét, a károsult reparációjának elősegítését és alapvetően sérti a Ptk. 339. § (1), a 349. § (1) bekezdéseiben foglaltakat, és megsérti a 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 5. § (2) bek. 60. 62. 63. §., az 1952. évi III. törvény 206. §-ait, továbbá indítványozó a jogorvoslathoz való jogát.

[67] A Fővárosi Ítélőtábla kártérítési per alapját képező adásvételi szerződés kölcsönszerződéssé alakítása egyedi – többszörös – alaptörvény-ellenességével, annak egybefüggő rendszerével, mint alapvető jelentőségű alkotmányjogi jelentőségű kérdéssel indítványozó [54]-[62] alatt részletesen foglalkozott. Indítványozó alkotmányjogi panaszja legsúlyosabb alaptörvény-ellenességét látja abban, ahogy a másodfokú bíróság, túllépve az egyes alaptörvény-ellenes, döntését befolyásoló részeken, azokat összefüggő egységbe fűzi, a véletlenszerűség kizárhatóságával célja elérése érdekében, úgy hogy közben teljesen kiveszi a másodfokú eljárásából az elsőfokú eljárást döntésével, indokolásával felperes védekezésével együtt, úgy, hogy annak meghozott egyfokú, azonnal jogerős, az ismeretlen döntéssel ellen így a jogorvoslati lehetőséget is kizárva. Mivel a kártérítési kereset a tulajdonban történt vagyronvesztés reparálására került benyújtásra, a tulajdonhoz fűződő jogokat is sérti azzal, hogy elveszi annak lehetőségét, hogy legalább pénzben kerüljön vesztesége megtérülésre. A döntés a benne levő egyedi alaptörvény-ellenes sérelmek és a módszer egésze alkalmazása is indítványozó keresete közvetlen elutasításához, az elsőfokú döntés helybenhagyásához vezetett. A másodfokú bíróság megsértette így az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, a 28. cikkét, amely a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesül, a XIII. cikk (1) bekezdését.

[68] Az önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság összekapcsolta a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az önkényes jogalkalmazás tilalmát. Elvi élel kimondta: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.” 23/2018 AB határozat. A bíróság ilyen súlyos, és a károsult azonnali pervesztését eredményező önkényes jogértelmezési hibája esetén az Alaptörvény 28. cikke és a XXVIII. cikk (1) bekezdése együttesen biztosítják az alkotmányos jogvédelmet, természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek. Az Alkotmánybíróság figyelemmel az Emberi Jogok Európai Bíróságának a gyakorlatára is [különösen: Beian kontra Románia (30658/05), 2007. december 6.] – elismerte: vannak olyan helyzetek, amikor egy szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. „A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás}.

iii) A teljes eljárást illetően

[69] Indítványozó álláspontja szerint a teljes eljárást tekintve, és beleértve a másodfokú bíróság egyoldalú és az eljárást kirívóan befolyásoló döntését is teljesen eszköztelenné vált az eljárás során. Perbeli jogosítványai olyan mértékben csorbultak, ami felveti az alkotmányos alapjogvédelem indokoltságát. Emiatt a tisztességes eljáráshoz való joga érvényesülésének megítélése tartalmi vizsgálatot igényel, amelynek során választ lehet adni arra, hogy volt-e a bíróságok figyelembe vették-e jogi álláspontját és az azokat alátámasztó bizonyítékait az eljárás és ítélethozataluk során vagy ellenkezőleg, csak díszletként szerepelt az eljárásban. Indítványozó csatolja A 11a-b alatti beadványait, melyből látszik, hogy nagyon alapos és részletes jogi és logikai érvelést nyújtott be az első és másodfokú bíróságokhoz, melyeket ütköztetniük, elutasításukat vagy elfogadásukat indokolni kellett volna, de szinte egy gondolatnak nincs nyoma az ítéleteikben.

[70] Jelen alkotmányjogi panasz három téma köré csoportosul, a XXVIII. cikk (1) bekezdése a tisztességes eljáráshoz való jog egyedi részjogosítványait, és a teljes eljárás alperes érdekei szerinti torzulását illetően, amelyben a bíróságok alperes minden szerepét átvették, azaz nemcsak indítványozóra nem volt szükség az eljárásban, de alperesre sem, a bíróságok egymásközt megoldották az ügyet, indítványozó terhére. A szokatlanul nagyszámú jogsértő, téves, a kereset teljesen biztos elutasításához vezető egyedi jogsértéseken, azok összességén keresztül teszik szükségessé indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogai sérelme vizsgálatát. Az elsőfokú bíróság jogsértő jogértelmezése súlyosságát a Ptk. 340. § (1) bekezdését illetően még túlszárnyalja a téves jogértelmezése indítványozónak a tulajdonjogról való le nem mondása miatti, a kártérítési követelése csökkentése. Ez a XXVIII. cikk (1) bekezdésében, és a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjogát sérti. A XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesülő 28. cikkben szereplő joga sérelmét pedig általában a kártérítés jog, az Inyvtv. megjelölt jogszabá-

lyait sértő, és a kereset elutasítását eredményező jogértelmezése jelenti, de a lehangsúlyozottan a másodfokú bíróság jól kidolgozott, de jogszabályi háttér nélkül alkalmazott, virtuális elemeket is tartalmazó joggyakorlata, melyet célzatosan a közigazgatási/hatósági jogkörben elkövetett károkozás esetére – az eddigi gyakorlata szerint a hatóság felmentése érdekében – dolgozott ki, amely már túlnő a kártérítési jogszabályok egyszerű jogértelmezése keretein, már jogalkotásnak tekinthető.

[71] Az önkényes bírói jogértelmezés [68] alatti kifejtése vonatkozik a Fővárosi Törvényszék döntésére is, de annyira a Fővárosi Ítéltáblára illik, hogy indítványozó ott fejtette ki érvelését, illetve idézett a ráillő AB határozatból.

[72] Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az első és másodfokú döntéssel kapcsolatosan felhozott azonos, hasonló jellegű alaptörvény-ellenességgel kapcsolatos érdemi indokolásokat mindkét döntés esetén vegye figyelembe, függetlenül, melyik mentén kerültek kifejtésre. Indítványozó nem mindig akarta ezeket ismételni.

c. Hivatkozás az EJEB gyakorlatra, AB kiegészítéssel

[73] Végül indítványozó hivatkozik az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára is, mely szerint sérül az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. Cikke szerinti tisztességes eljáráshoz való jog, ha egy eljárás során a bíróság indokolása nem felel meg a jogszabályoknak (De Moor kontra Belgium ügy, 1994. június 23, No. 16997/90, 55.g), olyan eljárás esetén, amelyben a felek érveléseit nem veszik figyelembe, (Georgiadis kontra Görögország ügy, 1997. május 29., No. 21522/93, 40.S, Karakasis kontra Görögország ügy, 2001. január 27., No. 38194/97, 26-27. S). A fair eljáráshoz való alkotmányos és egyezményes jog egyik alapvető eleme az, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ügyében eljáró bíróságok a döntésüket az összes lényeges részletre kiterjedően megfelelő részletességgel megindokolják. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is kiemelkedő jelentősége van az indokolási kötelezettségnek. Az indokolás hiánya ugyanis a jogorvoslati jog kiüresítéséhez vezethet [41/1991. (VII.3.) AB hat., ABH 1991, 194., 22/1991. (IV.26.) AB hat., ABH 1991, 411.].

d. A másodfokú döntés, mint a tisztességtelen (unfair) eljárás vitathatatlan csúcsa

[74] Indítványozó külön szeretné kiemelni a károsult üldözése körében Fővárosi Ítéltábla, a védekezésre képtelen „áldozat” teljes megsemmisítését biztosító eljárását. Az e pontban leírtak ténylegesen a 2. b) II. [73-75] pontba tartoznak, indítványozó csak külön ki kívánta emelni a fontosságuk és különlegességük miatt.

[75] Ez az ügy harmadszor került a Fővárosi Ítéltábla elé, miközben az indítványozó szerint egyre szűkült a kereset elutasíthatósága esélye. A Fővárosi Ítéltábla a második elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésével úgy hozta vissza a teljes elutasítás lehetőségét, hogy végzésében kirívóan jogellenesen lecsérélte tényleges és egyszerű keresetét egy általa kitalált, zavaros és érthetetlen szövegűre, majd azt azonnal zavarosnak és érthetetlennek, elbírálásra alkalmatlannak nevezte, megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem ezt, hanem az eredeti keresetet bírálta el ítéletében. Ezzel megteremtette a lehetőségét, hogy a kérelem és ellenkérelem korlátaira való tekintet nélkül, a teljes ítéletet – benne az indítványozó által helybenhagyni, illetve közbenső ítélettel megállapítani kért, megítélt jogalapot – hatályon kívül helyezze. Végzésében, a meghozandó ítéletet előkészítően, indokolás és bizonyíték nélkül, a semmiből megállapította, hogy indítványozó nem szerezte meg a 25 éve tulajdonolt ingatlant, mert szerződése nem

adásvételi, hanem kölcsönszerződés, ezért erre figyelemmel kell az elsőfokú bíróságnak a folytatásban ítéletet hoznia.

- [76] A kölcsönszerződés teória az elsőfokú bíróságnak már túl sok volt, elutasította annak megállapíthatóságát, azzal az indokolással, hogy a bíróságnak nincs jogosultsága vizsgálatára.
- [77] A Fővárosi Ítéltábla így, a nyilvánvalóan két fokozatban történő kölcsönszerződés tárgyalásos terve ellenére kénytelen volt egymaga, egy fokozatban, azonnal jogerőssé változtatva megoldani keresete erre alapozott elutasítását. Az ítélet kihirdetését megelőző, a jogszerűség látszatát fenntartó „felolvasás” tárgyalást befejezően.
- [78] Az indítványozó és az eladó (szerződéses károkozó) közötti 2 és fél oldalas „Ingatlan adásvételi szerződés” megnevezésű okirat (A_02) alapján, amelyben felek opciós jog kikötése mellett rendelkeztek az ingatlan adásvételére vonatkozó megállapodásuk feltételeiről, a másodfokú bíróság egy részletekbe menő, igen bonyolult kölcsönszerződéses, érthetetlen konstrukciót kreált. Ebben indítványozónak olyan kijelentéseket és szándékot tulajdonított, melyek olvasata során minden alkalommal megdöbbenve áll meg: „Tehát a **felperes saját előadása szerint** is az opciós jog gyakorlása az 1.500.000 forint már átadott pénzösszeg megtérülését célozta a felperes részéről. Nem arról volt szó, hogy megvette 1993. március 30-án a perbeli ingatlant vételár teljesítése ellenében, ami az opciós jog gyakorlásakor vált esedékessé, hanem a korábban átadott pénz megtérülését kívánta a biztosítéskul szolgáló ingatlanból a felperes a maga javára biztosítani, miután nyilvánvalóvá vált számára, hogy a megtérülés nem lehetséges, mert időközben az eladó befektette ezt az összeget.” „Ehhez képest a felperesnek kellett volna a peranyag-szolgáltatási kötelezettsége körében előadni és szükség szerint bizonyítani, hogy a hasznosítás és az abból származó bevételek mellett az annak idején nyújtott 1.500.000 forintos kölcsönből – ami után 1993. július 17-től a késedelmi kamatok is megillették – még milyen meg nem térült rész van hátra, ami az ingatlan hasznosításából a felperesnél nem folyt be.” (A_03 ítélet 10 és 11. oldal)
- [79] A másodfokú bíróság ezek után az ingatlan vagyonvesztésével kapcsolatos kártérítési igényt átalakította egy zavaros kölcsönügylet az átadott pénz „megtérülései” kérdéssé. „A Pp. 121. § c) pontjával meghatározott kötelezettsége szerint a valós ügyletből kiindulva a felperesnek kellett volna előadni, hogy a késedelmi kamatokra is tekintettel még van olyan követelésrésze az 1.500.000 forint kölcsönnek, ami az évek alatt számára még nem térült meg. A felperes azonban az előbbiekre vonatkozó tényelőadást nem tett, nem állította, hogy az 1.500.000 forintot és késedelmi kamatait az ingatlan hasznosításából származó bevétel nem fedezte.”
- [80] ... „**Tényelőadás hiányában** viszont a bíróság sem tudta vizsgálni, hogy a kölcsönnek és kamatainak van-e olyan része, ami nem térült meg, ekként van-e kártérítés címén fizetendő és az egyetemlegességre tekintettel az alperest is terhelő tartozás.” ... A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján **indokainak előbbi kiegészítésével, illetve pontosításával** helybenhagyta.
- [81] Indítványozó szempontjából ez azt jelenti, hogy az (károkozó) eladóval kötött adásvételi szerződése, mely alapján az ingatlan birtokába került, és zavartalanul használja 1993. óta, mely szerződést valódiságát senki nem vonta kétségbe, a másodfokú bíróság mindenki - még az indítványozó saját szavait is kiforgatva – egy zavaros megtérüléssel kölcsönszerződéssé alakította a jogerős ítélet kihirdetése napján. Ez a megváltoztatott, soha nem tárgyalt, soha fel nem merült konstrukció mindenkit teljesen váratlanul ért, és ami a legzavarosabb, hogy ennek összeállítására a bíróságnak is 4 és fél oldalra volt szüksége. Végző következtetése így teljesen irracionális, de jól jellemzi az ítéletet lehetetlen teljesíthetősége:

- [82] (Kölcsönadott pénzével kapcsolatos) kártérítési igénye megítélhetőségéhez tényelődásban kellett volna kereseti kérelme 2013. évi benyújtásakor, vagy későbbi módosítása során előadni, hogy a jogerős ítélet 2019. évi kihirdetése napján „életre kelő”, és általa megismert adásvételi szerződését leváltó zavaros, jövőbeli konstrukció alapján az általa nyújtott állítólagos „kölcsönnek és kamatainak van-e olyan része, ami nem térült meg” mert, ha ez erre vonatkozó számítást korábban be tudta volna mutatni, akkor ez a maradvány összeg, kártérítésként megítélhető lehetett volna. Mivel ilyen számítást az eljárás folyamán indítványozó nem mutatott be, a másodfokú bíróság szerint kénytelen volt az elsőfokú bíróság elutasító ítéletét helyben hagyni.
- [83] Indítványozó ezt az érvelést „unfair” eljárások minősítésekor bizonyosan az élen végzők közöttinek gondolná, ha nem kellene azzal szembenéznie, hogy keresetét egy ilyen kirívóan jogellenes, szerződésátalakításos konstrukció lehetetlen, jövőbelátó képességet igénylő tulajdonságot feltételező érveléssel, a jogerőssé nyilvánítása napján, tehát még egyfokúknak sem nevezhető eljárásban, statáriumszerű kihirdetéssel utasították el, hagyták helyben a nemkevésbé jogsértő elsőfokú ítéletet. Indítványozó szerint ezen érvelés alapján meghozott másodfokú döntés súlyosan sérti indítványozó XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt tisztességes (fair) eljáráshoz és a jogorvoslathoz való alkotmányos jogát, ezért itt is kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot az elsőfokú mellett ezen másodfokú döntés megsemmisítésére.

e. Pártatlanság látszata

- [84] Indítványozó végül hivatkozik Alaptörvénynek a jogalkotói cél figyelembevételére kötelezettségét megfogalmazó XXVIII. cikk (1) bekezdésében szabályozott tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog azon részjogosultságára, amely megköveteli a pártatlanság látszatát is. Ennek keretén belül tájékoztatja a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezen eljárás során a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét, indítványozó számára hátrányos módon hatályon kívül helyező, mellette kölcsönszerződés teóriát felvető végzése után elfogultsági kifogást jelentett be a Fővárosi Ítéletábrla az ügyben eljáró D [REDACTED] elnök által vezetett tanácsával szemben. Indítványozó érveimet a kérelemben leírta, ennek másolatát csatolja A_12 alatt. Indítványozó szerint a másodfokú bíróság a hivatkozott megelőző végzésben és jogerős ítéletében olyan fokú, alperes érdekében történő elfogultságot tanúsít, amely felvetheti indítványozó a tisztességes eljáráshoz ezen részjogosultsága vizsgálatát is. Indítványozó ezért kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdésében szabályozott tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérülése, az egész eljárást illető vizsgálatokor vegye figyelembe ezen mellékesnek látszó körülményt is.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozó nyilatkozik arról, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményezte a bíróságon.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Korábban Mellékletként csatolva)

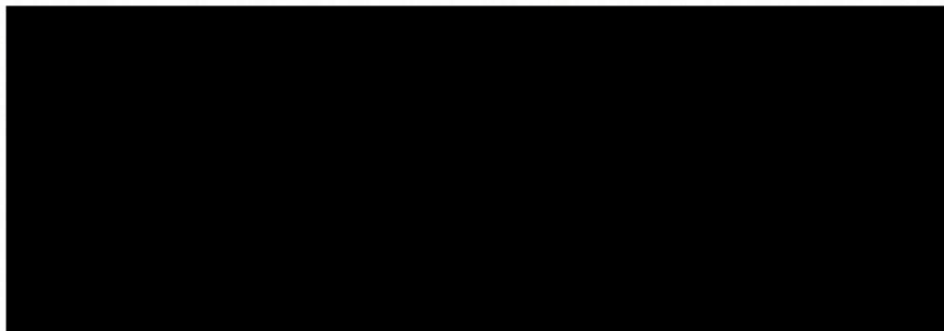
c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozásához nem járul hozzá

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Indítványozó a folyamatban volt peres eljárás közvetlen résztvevője, ezért külön érintettséget alátámasztó igazolás benyújtására nem kötelezett.

Kelt: Budapest, 2019. augusztus 28.

Dr. Benke Barnabás ügyvéd

